

Årsredovisning 2004

Årsredovisning 2004

© 2005 Räddningsverket, Karlstad

Utgivningsår 2005

Beställningsnummer I99-116/05

ISBN 91-7253-257-2

Typsnitt Helvetica och Times New Roman

Årsredovisning 2004

Innehållsförteckning

Förord	6
Samlad översikt	8
Verksamhetsgren Olycksförebyggande verksamhet	12
Verksamhetsgren Räddningsinsatser	20
Verksamhetsgren Risk- och säkerhetsutbildning	26
Verksamhetsgren Tillsyn	30
Verksamhetsgren Internationella bistånds- och räddningsinsatser	34
Verksamhetsgren inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen.....	40
Verksamhetsgren inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård	44
Särskild återrapportering	48
Finansiell redovisning	58
Bilaga till årsredovisningen 2004	76

Förord

Under 2004 slutförde Räddningsverket det omställningsarbete som pågått under två verksamhetsår. Vårt Centrum för risk- och säkerhetsutbildning (CRS) har minskat antalet anställda med ett hundratal och vid centralförvaltningen i Karlstad lämnade vid årsskiftet 2003-04 ett fyrtiotal medarbetare Räddningsverket. Denna personalminskning har gjorts samtidigt som verket under 2004 fått vidgade uppgifter.

Vi ska vara pådrivande i arbetet med säkra och utvecklande miljö för barn och ungdom bland annat genom att på ett övergripande plan samordna sektorsmyndigheterna. Vidare ska vi stödja regionala och lokala aktörer, inte minst kommunerna, med underlag i form av statistik och analyser, utbildnings- och informationsmaterial m m, samt genom att erbjuda utbildningar. Dessutom får vi möjlighet att fördela ytterligare 25 miljoner kronor per år till frivilliga organisationer för att stärka den enskilda människans förmåga.

Den etablering vi gjort i Karlskoga av Nationellt centrum för lärande från olyckor (NCO) ska fullföljas. Vi ska öka antalet anställda vid NCO för att bättre leva upp till kravet att kunna ge en samlad bild av olycksutvecklingen i landet och de åtgärder som på olika håll vidtas för att minska

antalet inträffade olyckor. Den statistikförsörjning som är en av uppgifterna för NCO, är en viktig bas för kommunernas arbete med säkerhetsmål och handlingsprogram, både för den förebyggande verksamheten och för räddningsinsatser. Inom ramen för en ökad ambition att hjälpa människor i nöd har Räddningsverket fått regeringens uppdrag att förlägga utökad internationell verksamhet till Kristinehamn. Verksamheten ska hantera frågor som rör humanitära civila insatser i fredsoperationer, katastrofer och återuppbyggnad och påbörjas 2006. Räddningsverket blev starkt engagerat i följderna av flodvågskatastrofen i Sydostasien i slutet av året. Vi fick uppgifter, som låg vid sidan av de mer traditionella hjälpinsatser vi deltagit i. Vi gavs också i uppdrag att lämna förslag på hur verket ska kunna bistå vid katastrofer utomlands, där många svenskar är drabbade.

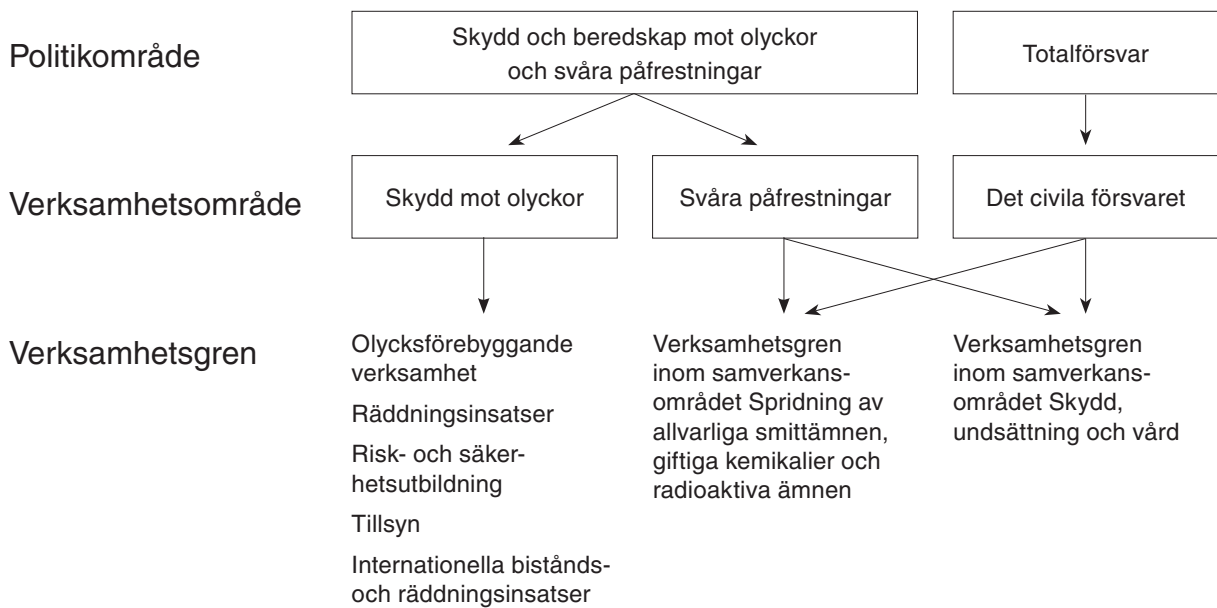
2005 kommer med all sannolikhet att präglas av att konkretisera nya och ändrade uppgifter. Vi ska bedriva effektiv utbildningsverksamhet utan civilpliktsutbildning, som upphör i augusti 2005. Vi kommer även fortsättningsvis bedriva utbildning vid fyra skolor. De första eleverna i den nya tvååriga utbildningen för skydd mot olyckor examineras till sommaren.

Christina Salomonson
Generaldirektör

Samlad översikt

Verksamhetsindelning

Ekonomi och verksamhetsindelning

Räddningsverkets verksamhet tillhör två politikområden: Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt Totalförsvaret. Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar indelas i verksamhetsområdena Skydd mot olyckor samt Svåra påfrestningar. Inom Skydd mot olyckor finns fem verksamhetsgrenar: Olycksförebyggande verksamhet, Räddningsinsatser, Risk- och säkerhetsutbildning, Tillsyn samt Internationella bistånds- och räddningsinsatser. Inom Svåra påfrestningar har verket engagemang i två verksamhetsgrenar som motsvaras av de två samverkansområdena Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen samt Skydd, undsättning och vård. Inom politikområdet Totalförsvaret finns verksamhetsområdet Det civila försvaret. Verket har även här engagemang i två verksamhetsgrenar bestående av de två tidigare angivna samverkansområdena. Kostnaderna inom Skydd mot olyckor minskade med 65 794 tkr till totalt 813 662 tkr, vilket motsvarade 67% av de totala kostnaderna för verket. Kostnaderna inom Det civila försvaret minskade med 113 675 till 397 030 tkr. Verksamhet som bedrivs inom Det civila försvaret finansieras från och med 2003 med bidrag från Krisberedskapsmyndigheten. Totalt har 321 359 tkr rekviderats under året. Oförbrukat bidrag från 2003 uppgick till 8 606 tkr. Förbrukade medel 2004 uppgår till 332 011 tkr. Uppslutna bidragsintäkt uppgår till 2 046 tkr.

För 2003 planerades ett medvetet anslagssparande för att underlätta finansiering av de framtida avvecklingskostnaderna, vilka är en konsekvens av det omfattande arbete som utförts för att få balans i Räddningsverkets ekonomi och verksamhet. 2004 blev dock ett år med nya besparingskrav: dels fick verket inte behålla någon del av anslagssparandet för förvaltningsanslaget, dels sänktes verkets limit för anslaget vid två tillfällen. Den sista sänkningen kom i ett sent skede, vilket fick till följd att snabba åtgärder fick vidtas för att klara minskade medel. Motsvarande gällde även för verksamheten inom Det civila försvaret. De åtgärder som vidtas är av kortsiktig karaktär. Det har i sig försvårat styrningen av verksamheten och förmågan att kunna förutse det exakta utfallet av de åtgärder som sätts in, vilket får till följd att verksamheten ofta bromsas onödigt mycket för att ett överskridande av limiten ska undvikas.

Läsanvisning

I den fortsatta texten redovisas genomförd verksamhet enligt regleringsbrevets mål och återrapporteringskrav per verksamhetsområde och verksamhetsgren. I avsnittet Särskild återrapportering ingår regleringsbrevets övriga mål och uppdrag. Under respektive verksamhetsgren redovisas i tabellform kostnader och intäkter inklusive verksgemensamma kostnader och intäkter. De verksgemensamma kostnaderna har fördelats till respektive verksamhetsgren i proportion till dess andel av de totala kostnaderna. Tidigare år omfattade de verksgemensamma kostnaderna endast den administrativa verksamheten. Från och med 2004 har verket en processinriktad verksamhetsstruktur, där verksamheten har indelats i huvud- och stödprocesser. De verksgemensamma kostnaderna inkluderar från och med 2004 även stödprocesserna. Med denna förändring i åtanke har de verksgemensamma kostnaderna delats upp i två typer: dels de som enbart ska fördelas till området Skydd mot olyckor, dels de som även ska fördelas till Det civila försvaret. Motsvarande gäller för de verksgemensamma intäkterna. Kostnader och intäkter för 2002-2003 har justerats med hänsyn till den nya indelningen i verksamhetsgrenarna 2004 och förändringen av definitionen och fördelningen av de verksgemensamma kostnaderna. För den tidigare verksamhetsgrenen Befolkningsskydd och räddningstjänst har det inte varit möjligt att fördela kostnader och intäkter på verksamhetsgrenarna för samverkansområdena (avser år 2002). Redovisade kostnader i återrapporteringskraven inkluderar verksgemensamma kostnader och intäkter med undantag av återrapporteringskraven under verksamhetsgrenen Risk- och säkerhetsutbildning.

För verksamhetsområdet Svåra påfrestningar finns inga av regeringen särskilt avsatta medel. Finansieringen kommer istället från andra verksamhetsområden i deras ordinarie verksamhet, därför görs ingen ekonomisk redovisning för området Svåra påfrestningar. Räddningsverket har i regleringsbrevet fyra likalydande återrapporteringskrav kopplade till beroendet av el, tele och IT. En samlad återrapportering och kommentar av dessa krav görs under samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen. I övrigt hänvisas till detta område.

Kostnad och intäkt per verksamhetsgren

	2004		2003		2002	
	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Verksamhetsområde Skydd mot olyckor						
Olycksförebyggande verksamhet	8 711	122 827	7 355	139 588	8 629	120 675
Räddningsinsatser	4 208	94 609	2 328	127 248	7 172	146 030
Risk- och säkerhetsutbildning	86 833	379 410	92 070	386 802	71 688	350 208
Tillsyn	187	17 429	97	15 888	199	16 305
Internationella bistånds- och räddningsinsatser	97 179	199 387	129 731	209 930	135 528	227 202
Verksamhetsområde Det civila försvaret						
Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier m.m.	43 147	84 248	40 326	82 400		
Skydd, undsättning och vård	283 227	312 782	399 073	428 305		
Befolkningsskydd och räddningstjänst					8 214	605 359
Summa	523 492	1 210 692	670 980	1 390 161	231 430	1 465 779

(Belopp i tkr)

För att få jämförbarhet har kostnader och intäkter för 2002 och 2003 räknats om enligt den nya indelningen i verksamhetsgrenar 2004 under verksamhetsområde Skydd mot olyckor. Dessutom har omräkning skett med hänsyn till förändring av innehåll i de verksgemensamma kostnaderna och intäkterna. För den tidigare verksamhetsgrenen Befolkningsskydd och räddningstjänst har det inte varit möjligt att göra en fördelning på verksamhetsgrenarna inom samverkansområdena för 2002. Intäkterna ökar på grund av förändrade finansieringsprinciper för det civila försvaret, då medel för verksamheten fr.om. 2003 rekvireras från Krisberedskapsmyndigheten och redovisas som bidragsintäkt.

Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Mål för verksamhetsområdet

Målet är att skydda människors liv, säkerhet och hälsa mot olyckor samt att förhindra eller begränsa skador på egendom och miljö.

Målet för verksamhetsområdet omfattar all den verksamhet som verket bedriver för skydd mot olyckor i fredstid, nationellt och internationellt. Verksamheten redovisas under verksamhetsgrenarna Olycksförebyggande verksamhet, Räddningsinsatser, Risk- och säkerhetsutbildning, Tillsyn och Internationella bistånds- och räddningsinsatser. Räddningsverket stödjer och stärker den enskildes förmåga att arbeta för ökad säkerhet och att verka för säkra miljöer och verksamheter. Verket utvecklar engagemang och insatser utifrån

analyser av aktuella skade-, olycks- och riskbilder. Kommunernas arbete med kommunala handlingsprogram är ett viktigt instrument för att utveckla säkerhetsarbetet ur ett helhetsperspektiv. Verket ger fortsatt stöd i arbetet med handlingsprogrammen genom att utveckla system för uppföljning och utvärdering som syftar till att granska uppfyllelsen av kommunernas verksamhetsmål. Ett av de viktigaste medlen i att nå verkets övergripande mål är att förmedla den kunskap och information som Räddningsverket besitter som expertmyndighet. Under hösten infördes ett nytt vidareutbildningssystem för att tillgodose kommunernas behov av högre kompetens. Vidareutbildningen omfattar tre program inom områdena samhällsinriktat säkerhetsarbete, räddningstjänst, tillsyn och olycksförebyggande arbete. Centrum för risk- och säkerhetsutbildning (CRS) utgör ett betydelsefullt medel för att nå verkets målgrupper. Genom rådgivning, utveckling, utbildning och information bidrar verket till att nå verksamhetsområdets mål.

Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar

Mål för verksamhetsområdet

Målet är att minska risken för och konsekvenserna av svåra påfrestningar på samhället i fred. Om en sådan svår påfrestning skulle inträffa skall människors liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas.

Räddningsverkets verksamhet för Svåra påfrestningar bedrivs inom två samverkansområden: Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen samt Skydd, undsättning och vård. Räddningsverkets åtgärder inom ämnesområdet skydd mot farliga ämnen utgörs främst av identifiering och utbildning av experter och sakkunniga samt en ökad förmåga att hantera specifika händelser. Åtgärderna inom området Skydd, undsättning och vård har sin tyngdpunkt i området operativ ledningsförmåga där räddningscentraler, utveckling av den operativa lednings- och samordningsförmågan samt varning till allmänheten utgör viktiga beståndsdelar. Dessutom utgör verkets inriktning och stöd av förstärkningsresurser, både materiellt och personellt, mycket viktiga områden. Räddningsverkets åtgärder som redovisas under respektive verksamhetsgren medverkar till att minska riskerna för och konsekvenserna av olyckor över hela skalan.

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Mål för verksamhetsområdet

Målet för verksamheten inom det civila försvaret och för utformningen av resurserna är att

- värna civilbefolkningen, trygga en livsnödvändig försörjning, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld,
- bidra till fred och säkerhet i omvärlden och
- stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Räddningsverkets verksamhet för Det civila försvaret bedrivs inom två samverkansområden, vilka finansieras med medel från Krisberedskapsmyndigheten. De åtgärder som vidtas ifråga om skyddsrum har målsättningen att upprätthålla en handlingsberedskap inom ramen för samhällets grundläggande behov. Skyddsrumsbeståndet omfattar idag ca 7,2 miljoner skyddsrumspatser fördelat på 67 000 skyddsrum. Verksamheten syftar till att vidmakthålla nuvarande skyddsrumsbestånd.

Manöversystemet M95 för utomhusvarning beräknas vara färdiginstallerat under 2005 vilket är senare än planerat. Orsaken till förseningen är att utbyggnaden av sambandssystem inom Stockholms- och Göteborgsområdet försenats.

Regeringen anger i proposition 2004/05:5, Vårt framtida försvar, att den säkerhetspolitiska utvecklingen medger att inskrivning av totalförsvarspliktiga räddningsmän, sanerare och ammunitionsröjare för grundutbildning till kommunala krigsorganisationer kan avbrytas och att utbildning kan upphöra senast den 1 september 2005. Enligt regeringsbeslut Fö2004/2236/CIV (daterat 2004-09-30) har Räddningsverket fått i uppdrag att utarbeta en avvecklingsplan för utbildningen vilken ska redovisas i samband med budgetunderlaget för 2006.

Räddningsverkets åtgärder inom området har bidragit till att samhällets grundläggande behov vid höjd beredskap har stärkts.

Verksamhetsgren

Olycksförebyggande verksamhet

Verksamhetsgren Olycksförebyggande verksamhet

Mål

Målet är att bidra till att minska antalet olyckor och att minimera konsekvenserna av olyckor för människors liv, hälsa samt för miljö och egen- dom, genom att utveckla och stödja det förebyggande arbetet inom områdena samhällsinriktat säkerhetsarbete, säker bebyggelse och hållbar miljö samt säker hantering av farliga ämnen.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa det förebyggande arbetet och göra en bedömning av hur åtgärderna bidragit till målet för verksamhetsgrenen. Resultatet av myndighetens treåriga handlingsprogram för det brandförebyggande arbetet skall redovisas.

Olycksutvecklingen

Statistik från sjukvården visar att den långsiktiga trenden för dödsolyckor har varit neråtgående. Minskningen har dock avstannat så att dödligheten i stort sett legat på samma nivå från 1995. År 2001 har trenden vänt och dödstaten ökat för både kvinnor och män. De senaste åren har i första hand gruppen förgiftningar ökat. Fallolyckorna, som ensamma svarar för nästan hälften av dödsfallen, har ökat med 22 procent för män mellan åren 2001-2002. Ännu finns ingen sjukvårdsstatistik över dödsolyckor för år 2003 eller 2004 tillgänglig.

Antalet dödsfall till följd av bränder har sedan 40-talet pendlat kring cirka 120 personer per år. Enligt Räddningsverkets dödsbrandsstatistik omkom under förra året 66 personer till följd av bränder. Detta är en markant minskning som förhoppningsvis utgör ett trendbrott. Detta beskrivs närmare under rubriken Det brandförebyggande handlingsprogrammet. Enligt Svenska livräddningssällskapet har även antalet omkomna till följd av drunkning minskat under 2004. Vägverkets preliminära bedömning visar även på en minskning av antalet döda i trafiken. För första gången sedan 40-talet beräknas antalet omkomna i vägtrafiken understiga 500 st.

Preliminära beräkningar visar att de totala samhälls-ekonomiska kostnaderna för olyckor år 2000 och 2001 uppgick till cirka 33,4 respektive 36,4 miljarder kronor i löpande priser. Det är en ökning med nio procent på bara ett år. En jämförelse med länder inom EU eller OECD visar dock att Sverige har väsentligt färre olyckor inom vägtrafiken och i arbetslivet. Detta gäller även inom barnsäkerhetsområdet och för övriga områden placerar sig Sverige någonstans i mitten.

Samhällsinriktat säkerhetsarbete

Verkets strategi är att stärka förmågan till systematiskt säkerhetsarbete i samhället samt den enskilda människans förmåga att ta ansvar för den egna säkerheten. Den verksamhet som genomförs omfattar bland annat information, normgivning, rådgivning, utbildning samt samverkan med andra myndigheter och organisationer, både nationellt och internationellt. Verket har under 2004 genomfört följande:

Verket har arbetat med att stödja kommunerna i att utveckla det olycks- och skadeförebyggande arbetet. Det sker dels genom att i samarbete med länsstyrelserna stödja kommunernas arbete med handlingsprogram enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, dels genom utbildningar och konferenser och dels genom skrifter och information via Räddningsverkets webbplats. En uppföljning och utvärdering av hur kommunerna bl a arbetar med handlingsprogrammen för ett samhällsinriktat säkerhetsarbete påbörjades. Verket fortsätter utveckla det nationella skadeförebyggande programmet och stimulera kommuner att arbeta enligt konceptet ”Säker och trygg kommun”. En närmare redovisning av det nationella skadeförebyggande programmet återfinns under avsnittet Särskild återrapportering.

Tillsammans med Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet har verket kartlagt det lokala säkerhetsarbetet riktat till äldre. Resultatet av kartläggningen kommer att användas som goda exempel och presenteras i såväl en rapport som vid regionala konferenser under 2005. Arbetet är ett led i regeringens uppdrag till Räddningsverket om att ge en samlad bild över säkerhetsarbetet.

Verket tillhandahåller statistik och analyser över olycksutvecklingen som stöd för nationella, regionala och lokala strategier för säkerhetsarbete. Under 2004 publicerades bland annat Olyckor i Siffror och Räddningstjänst i Siffror. Som stöd för säkerhetsarbetet har också olika register med information om olyckor och tillbud kartlagts och presenterats. Samhällets kostnader för suicid och suicidförsök har kartlagts och sammanställts. Under året har även underlag för Folkhälsoinsti-

tutets uppföljningsarbete av folkhälsomålen lämnats. Räddningsverkets sektorsansvar för ekologisk hållbar utveckling syftar till att de nationella miljömålen ska uppnås utan negativa störningar av olyckor. För att öka kunskapen om emissioner från bränder har Räddningsverket startat ett treårigt forskningsprojekt inom området och också genomfört ett utvecklingsprojekt i samarbete med Naturvårdsverket om utsläpp av bl.a. oavsiktligt bildade miljögifter från bränder i deponier.

I verkets remissvar på Naturvårdsverkets rapport ”Myndigheternas miljöansvar - vidareutveckling av det särskilda sektorsansvaret” har verket framfört uppfattningen att det särskilda sektorsansvaret för olyckors miljöeffekter bör ligga kvar hos Räddningsverket.

I lagen om skydd mot olyckor fastslås att när en räddningsinsats är avslutad ska kommunen se till att olyckan undersöks för att i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur räddningsinsatsen har genomförts. För att stödja och förbättra kommunernas förmåga att tillvarata kunskaper och erfarenheter från inträffade olyckor pågår ett projekt med syftet att utveckla metoder och processer för att genomföra olycksundersökningar och kunna återföra erfarenheter och kunskaper. Projektet har under 2004 resulterat i en metodhandbok och under 2005 kommer ett antal seminarier arrangeras på olika platser i Sverige.

Möjligheten att följa upp olyckors miljöeffekter har ökat, dels genom arbetet med den nya insatsrapporten, i vilken olycksorsaker och utvärdering av räddningsinsatsen ska redovisas, dels genom utvecklandet av indikatorer för sådana miljöeffekter.

Räddningsverket har genomfört seminarier, utbildningar och publicerat information på verkets webbplats i samband med implementering av bestämmelsen om olycksundersökningar enligt lagen om skydd mot olyckor.

Säker bebyggelse och hållbar miljö

Verkets strategi för säkerhet i bebyggelse och miljö är att stärka samhällets förmåga att ta riskhänsyn i samhällsplaneringen och att hantera risker inom infrastruktur, bebyggelse och miljö.

Genom yttranden i principiellt intressanta ärenden har Räddningsverket verkat för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen. Räddningsverket har uppmärksammat Plan- och bygglagskommittén på brister ur säkerhetssynpunkt i nuvarande plan- och bygglagstiftning, brister i koordineringen mellan lagstiftning och slutligen brister i tillämpningen. Verkets webbplats har

uppdaterats i syfte att öka tillgängligheten av information rörande riskhänsyn i samhällsplanering.

Som part i ansökningsmål enligt miljöbalken har Räddningsverket prioriterat verksamheter som omfattas av krav på säkerhetsrapport enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. I förfarandet med tillståndsprövning har verket deltagit i samtliga moment, från utökat samråd vid framtagande av miljökonsekvensbeskrivning till själva huvudförhandlingen. I majoriteten av mål har verket identifierat brister i underlaget och påtalat behovet av kompletteringar. Verkets medverkan bidrar till att beslutsunderlaget förbättras och att säkerhetsfrågorna beaktas vid prövningen, vilket leder till att riskerna för allvarliga kemikalieolyckor minskar.

Räddningsverket har arbetat vidare med regeringsuppdraget om personsäkerhet i tunnlar, ett samarbete med Boverket, Banverket och Vägverket som slutredovisas i juni 2005. Verket har inom uppdraget tagit ansvar för och påbörjat arbetet med att ta fram underlag för de frågor som berör samhällets syn på olyckor via riskvärdering och metoder för riskanalyser.

För att minska riskerna för och minimera konsekvenserna av brand har verket, via brandutredningsprogrammet och samarbetet med ca 40 kommuner, samlat erfarenheter från bränder för att därigenom kunna påverka bland annat tillverkare att producera säkrare produkter. Erfarenheter har dessutom spridits till andra ansvariga myndigheter och organisationer via erfarenhetsträffar, seminarier och artiklar i fackpress. Erfarenheter från denna verksamhet, som pågått i verkets regi sedan 1997, har också inarbetats i arbetet med olycksutredningar enligt lagen om skydd mot olyckor.

Räddningsverket har utarbetat översiktliga stabilitetskarteringar för åtta kommuner i Västra Götalands län och för fem kommuner i Värmlands län.

De översiktliga översvämningskarteringarna har under året omfattat omkring 53 mil älv varav 47 mil kartering fortfarande pågår. Totalt har nu 675 mil älv karterats sedan 1998.

Verket har deltagit i erfarenhetsåterföring kring sommarens översvämningsolyckor och två nya älvgrupper har startats: Arbogaån och Eskilstunaån. Grupperna utgör regionala nätverk i vilka länsstyrelser, kommuner, andra statliga myndigheter och berörda vattenreglerande och elproducerande företag ingår. Syftet med grupperna är i första hand att stimulera till åtgärder för att förebygga översvämningsolyckor, ras och skred.

Räddningsverket har betalat 24 960 tkr till 20 kommuner i statsbidrag för förebyggande åtgärder mot naturolyckor inom bebyggda områden. Behovet av bi-

drag är betydligt större än tillgängliga medel. Inkomna bidragsansökningar under året omfattade totalt cirka 150 000 tkr från 23 kommuner.

Internationellt har intresset för naturolyckor ökat. Verket har deltagit i flera EU-projekt med inriktning på naturolyckor; RISK-EOS, om användning av satellitdata vid översvämningskartering, EUROBALTIC, som syftar till samverkan inom räddningstjänstområdet mellan flera av östersjöländerna, samt FLOWS, som handlar om att identifiera och utbyta praktiska lösningar för översvämningsåtgärder. Under året har Räddningsverket bistått miljö- och försvarsdepartementen i arbetet med implementering av EU:s vattendirektiv.

Säker hantering av farliga ämnen

Verkets strategi för att stödja en säker hantering av farliga ämnen är att stärka den verksamhetsansvariges förmåga att minimera riskerna och därmed bidra till en säker hantering av farliga ämnen vid landtransport av farligt gods, hantering av brandfarliga och explosiva varor samt hantering av kemikalier som kan ge allvarliga konsekvenser vid kemikalieolyckor. Verksamheten omfattar främst regelarbete, prövning av frågor om godkännande och tillstånd, rådgivning, internationell och nationell samverkan, utbildning samt information via webbplatsen. Examination av säkerhetsrådgivare och godkännande av utbildningsorganisationer som utbildar förare av farligt gods bidrar indirekt till att stärka verksamhetsutövarens förmåga att minimera riskerna.

Räddningsverket har färdigställt föreskrifter (SRVFS 2004:14) om transport av farligt gods på väg och i terräng samt föreskrifter (SRVFS 2004:15) om transport av farligt gods på järnväg för utgivning.

Räddningsverket har i sin roll som samordningsansvarig för tillsynsmyndigheterna inom området landtransport av farligt gods analyserat omkring hälften (cirka 3000 st) av polisens tillsynsrapporter under 2003. Arbetet har resulterat i att avsändare och transportörer har fått bättre möjligheter att dra nytta av erfarenheter från polisens tillsynsstatistik och åtgärda fel och brister som framkommer vid tillsyn. Analysen har även tydliggjort behovet av standardfraser vid rapportering av fel vid tillsyn för att göra statistiken än mer överskådlig.

Räddningsverket har till Försvarsdepartementet lämnat underlag som beskriver dels hur förändringarna i Sevesodirektivet (96/82/EG) kan införas i Sverige, dels konsekvenserna i de berörda verksamheterna. Verket har också svarat på remissen om ändringar i den svenska sevesoregleringen. Verkets synpunkter var främst av detaljerad teknisk karaktär, men ett förslag

lämnades också till ny hänvisning mellan förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och Sevesoförordningen (1999:382).

Räddningsverket har testat hur integreringen av ämnen som omfattas av Seveso II-direktivet har hanterats i databasen Class Lab, som utvecklats av European Chemical Bureau (ECB). Syftet med projektet har främst varit att testa den svenska versionen, bland annat vad gäller användarvänlighet. Resultatet av testet kommer att tillställas Kommissionen.

Räddningsverket har svarat på remissen om den kommande kemikalielagstiftningen, REACH, som i huvudsak berör områdena landtransport av farligt gods, Sevesoregleringen samt brandfarliga och explosiva varor. Verket är positivt till förslaget som helhet och till att regler inom området förs samman i en EU-förordning samt att skillnaden i krav på nya och gamla kemikalier tas bort. En brist i förslaget är dock de låga kraven för lågvolykmkemikalier (kemikalier under 10 ton per år och tillverkare).

Räddningsverket har som delegationsordförande tillsammans med Arbetsmiljöverket representerat Sverige inför kommittén för behöriga myndigheter under Seveso II-direktivet (CCA). De svenska ståndpunkterna har därefter delgivits Kommissionen.

Förberedelserna inför verkets nya ansvar för marknads kontroll av gasapparater är i stort sett slutförda och verksamheten beräknas vara etablerad i början av 2005.

Det brandförebyggande handlingsprogrammet

För att minimera konsekvenserna för liv, egendom och miljö till följd av bränder startade Räddningsverket 2001 ett brandförebyggande handlingsprogram som löpt över tre år. De övergripande målen var att minska antalet omkomna i bostadsbränder, antalet byggnadsbränder samt antalet storskador till följd av bränder med 10 % under perioden. Under 2004 har 54 personer i Sverige omkommit i bostadsbränder, vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 106 under de fem föregående åren. Varannan dödsbrand i bostad orsakades av rökning och i många fall var den omkomne påverkad av alkohol. Det totala antalet omkomna i bränder var 66. I syfte att minska andelen omkomna i rökningrelaterade bränder har verket tillsammans med Folkhälsoinstitutet börjat driva frågan om att endast saluföring av självslocknande cigaretter skall få ske i Sverige vilket redan beslutats i Kanada och delstaten New York. Frågan ska drivas via EU.

De närmast föregående åren har omkring tio personer omkommit årligen vid bränder på servicehem

eller i särskilt boende för äldre. Av statistiken för 2004 framgår att två av de omkomna fanns i sådant boende. Samarbete har inletts med Socialstyrelsen och Boverket för att på olika sätt öka brandsäkerheten i dessa boenden och andra grupper som är överrepresenterade i dödsbrandstatistiken.

År	Antal omkomna i bostadsbränder	Antal byggnadsbränder	Antal storskador (Källa SBF)
99	83	11 186	140
00	98	10 826	140
01	121	10 981	110
02	123	10 735	111
03	109	11 050	159
04	54	9 400*	

*preliminär siffra 2005-02-08

Målet att nå ett treårsmedelvärde under 84 omkomna (en minskning med 10%) misslyckades – värdet slutade på 95. Trots extremt få omkomna 2004 ökade treårsmedelvärdet med 3%. Målet för bränder i byggnader var 9 950 – treårsmedelvärdet 2004 slutade på 10 400, vilket är en minskning med 6%. Den stora minskningen kan vara en tillfällighet varför siffrorna kommer att analyseras noga. För storskadorna finns inte siffrorna för 2004 tillgängliga ännu. Kravet på brandvarnare har räddat en del liv liksom informationsinsatser lokalt där räddningstjänsterna varit mycket aktiva. Den tragiska branden på St Sigfrids sjukhus i kombination med den nya lagen om skydd mot olyckor har troligen ökat förståelsen för problemen inom vårdsektorn.

Erfarenheter från detta målstyrda projekt utvärderas och en del av aktiviteterna fortsätter i linjearbete medan andra avslutas. Mätetalen har fungerat bra för inriktning av verksamheten och målen har även tagits upp av den så kallade Novemberrörelsen. Uppföljningen av programmets styrning, ledning och arbetsformer visar att det finns många lärdomar att dra från det verksamhetsgripande arbetssättet och fokuseringen på området i framtida processarbete.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att stödja och utveckla kommunernas förmåga att genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att vidta förebyggande åtgärder och handla korrekt om en brand eller annan olycka inträffar.

Samhällsinriktat säkerhetsarbete

Webbportalen Skyddsnätet fortsätter att utvecklas och bidrar genom sin verksamhet till att den enskilda människan får information om förebyggande åtgärder samt hur han eller hon ska agera om en olycka inträffar. För närvarande samverkar Räddningsverket med 23 myndigheter och organisationer kring Skyddsnätet.

Ett utbildningsmaterial har utarbetats till förskola, låg- och mellanstadium. Materialet ger barnen information som kan främja egna åtgärder som bidrar till skyddet mot olyckor.

Säker bebyggelse och hållbar miljö

Fyra nya allmänna råd till lagen om skydd mot olyckor inom förebyggande området har färdigställts; om skriftlig redogörelse, om brandskyddskontroll, om sötning och om farlig verksamhet. Dessutom reviderades de allmänna råden om campingplatsers brandskydd, systematiskt brandskyddsarbete och brandvarnare. I samarbete med Skorstensfejarmästarnas riksförbund (SSR) genomfördes utbildning kring brandskyddskontroll. Därutöver har verket anordnat seminarier, konferenser och arbetat med rådgivning för att informera om ovanstående nya regler. Räddningsverket stödjer härigenom kommunerna samt ägarnas och nyttjanderättshavarnas förmåga att förhindra och begränsa bränder och skador till följd av bränder i byggnader eller andra anläggningar.

Säker hantering av farliga ämnen

Två informationsblad om användning av gasol har givits ut under året. Informationen stödjer kommunernas verksamhet för säker användning av gasol i skolor och på restauranger.

I syfte att minska riskerna för olyckor har inför nyårshelgen Räddningsverkets film om åldersgränsen 18 år för hantering av nöjesfyrverkerier visats i Sveriges Televisions program Anslagstavlan och i ett stort antal matvarubutiker över landet. Filmen kompletterades med information på verkets webbplats och foldrar hos återförsäljare av fyrverkeripjäser.

Inom området brandfarliga och explosiva varor har Räddningsverket givit ut en ny författning som innebär att Räddningsverkets del av direktiven avseende arbete i explosiv atmosfär (ATEX) implementerats. Avsikten är att öka säkerheten vid verksamhet i explosiv atmosfär. Arbetet med nya föreskrifter om förvaring av explosiva varor har pågått under flera år och är nu inne i slutskedet. Räddningsverket stödjer härigenom den verksamhetsansvariges förmåga till olycksfri hantering och import av brandfarliga och explosiva varor.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

År	Intäkter	Kostnader
2004	8 711	122 827
2003	7 355	139 588
2002	8 629	120 675

(Belopp i tkr)

Kommentar

Säkerheten för den enskilde individen står i fokus. Räddningsverket stödjer regionala och lokala myndigheter samt näringsidkare och verksamhetsutövare i deras arbete för ökad säkerhet. Verksamheten ska bidra till ökad säkerhet och trygghet för befolkningen samt bidra till minskad risk för olyckor och skador. Verket vill stärka och stödja ett systematiskt säkerhetsarbete genom att utveckla och erbjuda kunskap genom myndighetsutövning samt genom att tillhandahålla fakta, underlag, verktyg och metoder. Verket kommer tydligt att utveckla formerna för bättre utnyttjande av statistik, erfarenheter från tillsyn och erfarenhetsåterföring från inträffade olyckor samt för att finna utvecklingsbehov hos dem vi är till för. Det kommer att medföra att verket får en bättre grund för utvecklingsåtgärder, vilket bör stärka effekten av genomförd verksamhet och därmed bidra till verksamhetsmålet.

Räddningsverket har ett nära samarbete med andra myndigheter och organisationer som till exempel inom det skadeförebyggande programmet, barnsäkerhetsområdet, Skyddsnetet samt genom olika delegationer, råd och samordningsgrupper. Verket vill utveckla och stärka samarbetet med berörda säkerhetsaktörer och ska sträva efter att tillsammans med andra myndigheter och organisationer ta fram mål och strategier som är mätbara och uppföljningsbara.

Under 2005 får verket också möjlighet att utveckla arbetet med barnsäkerhet, då verket ska ansvara för samordningen av säkerhetsarbete i frågor som rör barn.

Verket stödjer enskilda individer så att de kan ta ansvar för sin egen säkerhet och har som ambition att fortsätta utveckla och erbjuda kunskap samt ge uppdrag till frivilliga organisationer att genomföra utbildning för allmänheten.

Räddningsverket stödjer verksamheter så att riskerna vid landtransport av farligt gods vid hantering av brandfarliga och explosiva varor samt av kemikalier med potential att orsaka allvarliga kemikalieolyckor minimeras. Verket vill utveckla och stödja verksamheters arbete för att öka säkerheten genom bland annat myndighetsutövning, normgivning, utveckla och erbjuda kunskap samt genom att tillhandahålla beslutsunderlag.

Räddningsverket deltar i EU-kommissionens arbete med att utforma EU-reglering av bland annat hur pyrotekniska artiklar ska få släppas ut på marknaden. Arbetet är i sitt slutskede. Ett förslag till gemensamma regler förväntas under år 2005. Det är dock för närvarande osäkert i vad mån förbudet mot s.k. smällare och åldersgränsen 18 år kommer att kunna behållas i Sverige. Räddningsverket motsätter sig förslaget eftersom det kan leda till ökad risk för allvarliga skador och olyckor.

Säkerhetsfrågorna bör komma in tidigt i samhällsplaneringen. Räddningsverket kommer därför att stödja verksamheter samt regionala och lokala myndigheter så att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen. Risker ska kunna hanteras inom infrastruktur, bebyggelse och miljö så att antalet döda och svårt skadade liksom antalet olyckor och deras konsekvenser kontinuerligt minskar.

Verket fortsätter att arbeta för en fortsatt nedåtgående trend av antalet bränder och omkomna till följd av bränder, liksom för att utveckla kommunernas brandförebyggande arbete enligt lagen om skydd mot olyckor och även för verksamheters egna systematiska brandskyddsarbete. Verket kommer att fortsätta driva frågan om att endast saluföring av självslocknande cigaretter ska få ske i syfte att minska antalet omkomna vid röningsrelaterade bränder.

Arbetet med och intresset för förebyggande åtgärder mot naturolyckor ökar. Det gäller inte minst internationellt och då ofta med koppling till klimatförändringar. Kommunernas riskanalyser och detaljerade karteringar visar på stora behov av förebyggande åtgärder mot naturolyckor. I dagsläget räcker dock inte anvisat anslag för statsbidrag till för att täcka behovet.

Verket bidrar indirekt till verksamhetsgrenens mål. Effekterna av åtgärderna måste ses som resultat av flera faktorer och aktörers samverkan. Räddningsverket bedömer att ett tvärsektorielt systematiskt säkerhets-

arbete leder till att samverkan ökar. Samverkan bidrar i sin tur till att verksamhetsgrenens mål utvecklas och sambanden mellan prestationer och effekt stärks.

Verksamhetsgren **Räddningsinsatser**

Verksamhetsgren Räddningsinsatser

Mål

Målet är att bidra till att konsekvenserna av olyckor minimeras genom att stödja samordning och samverkan och utveckla kommunernas förmåga att genomföra effektiva räddningsinsatser.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att stödja och utveckla räddningstjänstens förmåga att inom godtagbar tid och effektivt genomföra räddningsinsatser.

Samordning och samverkan av samhällets räddningstjänst

Under året har Räddningsverket bedrivit utvecklings- och utbildningssatsningar för att stärka samhällets och de räddningstjänstansvariga myndigheternas förmåga till effektiv samordning och samverkan i händelse av framförallt större och omfattande räddningsinsatser. Utbildningskoncept och kurser har genomförts på och för den regionala och nationella nivån. Ett utvecklingsprojekt bedrivs med inriktning på att stärka den regionala förmågan till samverkansledning och stabsuppbyggnad. Dessutom har ett flertal s.k. regionala räddningstjänstövningar genomförts under året.

Räddningsinsatser för kommunal räddningstjänst

Den kommunala räddningstjänstens förmåga att hantera vardagsolyckor, som till exempel trafikolyckor, villa- och lägenhetsbränder bedöms som god, medan förmågan vid större händelser, utsträckta över tiden eller olyckor med särskilt farliga ämnen eller motsvarande bedöms behöva stärkas. Vid rekrytering av personal till den kommunala räddningstjänsten har särskilda svårigheter identifierats för räddningstjänster baserade på deltidsanställd personal samt det faktum att antalet kvinnor i den kommunala räddningstjänsten fortfarande är mycket lågt. Under 2004 har Räddningsverket genomfört insatser för att utveckla båda dessa områden.

Ledning och samverkan

Ett projekt med inriktning att öka den regionala förmågan till samverkansledning i händelse av stora olyckor och svåra påfrestningar på samhället inom räddningsledning och samverkansområdet Skydd, undsättning och vård har bedrivits. Projektet har initierat en utvecklingsprocess i ett antal län som resulterat i en ökad förmåga i att leda större insatser i samverkan med andra myndigheter. Projektet Grundsyn- ledning, som beskriver ett antal delområden som gäller ledning av räddningsinsatser, har sammanställts och det går då att erhålla en fördjupad förståelse för ledningsproblematiken över hela hot- och olycksskalan. Arbetet kommer att utgöra en delmängd och en mycket viktig grund för den fortsatta utvecklingen av effektiva räddningsinsatser, som i allt väsentligt sammanfattas i behovsanalysen inom området effektiva räddningsinsatser (se vidare under Behovsanalys och utvecklingsbehov).

Organisationsutveckling och kompetensförsörjning

Räddningsverket har under flera år bedrivit utvecklingsarbete med inriktning att påvisa nyttan med räddningstjänsten och att ge beslutsunderlag. Under hösten har en rapport utarbetats tillsammans med Karlstads universitet som beskriver förhållandet att använda räddningstjänsten som resurs i samband med hjärtstopp. Den är ett exempel på de möjligheter som finns för ökad samhällsnytta och arbete över traditionella yrkesgränser för räddningstjänstorganisationer.

För att stödja den mycket viktiga roll som deltidskårerna utgör för kommunernas förmåga till effektiva räddningsinsatser, genomför Räddningsverket ett projekt med syfte att stödja rekrytering och utveckling för landets deltidsbrandkårer tillsammans med kommunförbundet, fackliga organisationer, Sveriges ungdomsbrandkårer och Sveriges Frivilliga brandkårer. Arbetet har resulterat i ett antal goda exempel på rekrytering och utvecklingssatsningar som beskrivs på verkets webbplats. För att öka andelen kvinnor i den kommunala räddningstjänsten har Räddningsverket gett ekonomiskt stöd och uppslag till prova-på-kurser som genomförts vid ett 25-tal kommunala räddningstjänster. Räddningsverket har fortsatt sin informations- och utbildningssatsning riktad till kvinnor genom det etablerade nätverk som finns för yrkesverksamma kvinnor i räddningstjänsten.

Metod och teknik

Inom området metod och teknik för effektiva räddningsinsatser har inriktningen varit att bland annat förbättra insatspersonalens arbetsmiljö. Detta har bland annat skett genom utveckling av teknisk utrustning, som exempelvis utveckling av skärsläckaren till ett multifunktionellt verktyg. Vidare utvecklas metoder och organisationsstrukturer som bygger på ett mer flexibelt och behovsanpassat förhållningssätt, vilket har börjat införas i Räddningsverkets utbildning.

Observatörsinsatser

En observatörsinsats har genomförts vid terroristattacker i Madrid 11 mars, 2004. Erfarenhetsutbytet visade på en stark regional ledning som var väl planerad. Den koordinerade de olika myndigheternas arbete med klara beslutsvägar även mot regeringsnivå. Informationsbehovet var mycket stort. Det löstes till stora delar genom att använda internet, telefon och sms. Erfarenheterna från de kommunikationsproblem som uppstod visar på behovet av system motsvarande RAKEL. En återstående uppgift är att förbättra hanteringen av alla frivilliga som ville hjälpa till.

Farliga ämnen

Under verksamheten Beredskap mot Farliga Ämnen har bland annat uppgifter på myndigheternas experter för CBRN-frågor samt en sammanställning av de nationella resurser som finns förts in i resursdatabasen. Detta är en fortsättning på det regeringsuppdrag som Räddningsverket fick tillsammans med Försvarsmakten att utreda förutsättningar för att inrätta en nationell insatsstyrka.

Miljöhänsyn vid räddningstjänst

Under året genomfördes ett möte med ”grön räddningstjänst” tillsammans med ett nätverk för kommunernas miljökontor för att utveckla miljöarbetet inom olycksområdet. Arbetet fortsätter med att utveckla ett datorbaserat system som kan användas som hjälp för att se vad miljökonsekvenserna blir vid en räddningsinsats. För att se hur olika organiska toxiska föroreningar bildas och hur de sprids samt vilka provtagningsmetoder som bör användas har Räddningsverket tillsammans med Östersunds kommun fördjupat studien av branden i Barnens Hus/Jysk Bäcklager.

Kärnenergiberedskap

Samordningen av beredskapen mot kärnenergiolyckor har utvecklats mellan de fyra kärnkraftslänen med särskild fokus på stabsinstruktion och beredskapspool. Utbildningar har genomförts av gemensamma informationspooler och beredskapshandläggare.

Övning Havsörn har genomförts i Uppsala län med stort deltagande från centrala myndigheter, kringliggande län och internationellt. Där framkom att det finns särskilda utvecklingsbehov när det gäller samverkan mellan central och regional organisation.

Regeringsuppdraget om varning har avrapporterats den 1 mars. Det resulterade senare i ett regeringsbeslut om att anskaffa cirka 30.000 stycken RDS-mottagare för Ringhals, Barsebäck och Forsmarks inre beredskapszoner. Upphandling har skett under hösten och utdelning av mottagarna beräknas ske under 2005.

Oljeskyddsberedskap

Inriktningsdokumentet ”Oljeskadeskyddet utmed de svenska kusterna och de stora insjöarna inför 2010” har slutredovisats av Räddningsverket, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Naturvårdsverket, Kommunförbundet och IVL Svenska Miljöinstitutet. Med den ökade hotbild som finns för att en stor oljeolycka ska inträffa i Östersjön kommer beredskapen att öka i enlighet med inriktningsdokumentet. En fördubbling beräknas ske av saneringskapaciteten fram till 2010. Med ökad beredskap krävs bland annat nyanskaffning av oljeskyddsmaterial, ökad utbildning, ökad samverkan mellan länderna kring Östersjön och ökad forskning och utveckling.

En ny struktur för oljeskyddsförråden har genomförts i enlighet med inriktningsdokumentet. Det kommer att finnas fem förråd som alla ska ha beredskap för räddningstjänst varav två ska ha en utökad beredskap för sanering nationellt och internationellt.

Övningar för ledningspersonal med stort oljeutsläpp som scenario har genomförts med deltagare från kustkommunerna kring Östersjön och inom Eurobaltic. För att ytterligare öka kunskapen, förståelsen och samverkan mellan länderna kring Östersjön och de svenska sydlänen (SYDSAM) har Räddningsverket medverkat vid ett internationellt oljeseminarium i Trelleborg. Vidare har Räddningsverket deltagit i ett stort antal internationella möten med oljeskyddsanknytning inom EU.

Användarkontakter

Under året har en kartläggning och behovsanalys gjorts av RIB, integrerat beslutsstöd för skydd mot olyckor, i syfte att få ett underlag för framtida strategiska inriktningar och en nulägesbild av användandet samt för att öka användarnas inflytande i utvecklingsprocessen. Antalet RIB-abonnemang under år 2004 uppgår till ca 1 150 st. Motsvarande kartläggning och behovsanalys har även gjorts för stab- och ledningsprogrammet LUPP och riskhanteringsprogrammet Riskera.

Samverkan

Ett samverkansavtal har upprättats mellan Räddningsverket och Banverket som innebär att räddningstjänster i Sverige får tillgång till information om tåg via RIB för att kunna göra effektiv räddningsinsats vid tågolycka. Hazmat Training är ett program som erbjuder räddningstjänstpersonal baskunskaper om farliga ämnen. En vidareutveckling av detta samnordiska projekt har drivits under året där nu även Slovenien tillkommit som deltagare. Behovet av träning inom området farliga ämnen är stort, delvis eftersom olyckor där kemikalier är inblandade sker förhållandevis sällan.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa en bedömning av de utvecklingsbehov som finns avseende den kommunala räddningstjänstens förmåga att genomföra effektiva räddningsinsatser.

Behovsanalys och utvecklingsbehov

Räddningsverket har under året genomfört en behovsanalys av behoven av forsknings- och utvecklingsåtgärder för kommunens och framförallt den kommunala räddningstjänstens förmåga att genomföra effektiva räddningsinsatser. Räddningsverket gör bedömningen att den kommunala räddningstjänstens förmåga i allt väsentligt är god avseende de mest frekventa olyckstyperna som brand i bostad och trafikolyckor. Beredskapen för och förmågan att hantera stora, över tiden utdragna och mera komplexa olyckor bör förstärkas. Planering och utformning av räddningsinsatser bör ske på basis av förbättrade riskanalyser, skade- och olycksstatistik samt insatsanalyser i stället för lösningar, låsta av praxis, tradition och fastlagda strukturer och ramar. Räddningsverket gör bedömningen att utvecklings- eller forskningsåtgärder bör genomföras för att:

- öka samhällets samlade förmåga att genomföra effektiva räddningsinsatser,
- förstärka den regionala förmågan avseende ledning, samverkan och uthållighet,
- utveckla planering och beredskap för effektiva räddningsinsatser,
- utveckla flexibla och behovsstyrda organisationslösningar,
- förbättra arbetsmiljö vid insats, och
- förbättra erfarenhetsåterföring och analys av insats.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

År	Intäkter	Kostnader
2004	4 208	94 609
2003	2 328	127 248
2002	7 172	146 030

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverkets arbete med att stödja de räddningstjänstansvariga myndigheterna och de samverkande organisationerna med samordning och samverkan vid räddningsinsatser har genomförts med en rad koncept och utbildningar. De bygger delvis på äldre koncept och förutsättningar. Detta medför ett behov av översyn av former och inriktning för stödet på området. Insatser har dock genomförts för att anpassa beredskapen för räddningstjänstinsatser och sanering vid oljeutsläpp och samarbete kring NBC-frågor.

Behovsanalysen av den kommunala räddningstjänstens förmåga att genomföra effektiva räddningsinsatser kommer att utgöra en grund för Räddningsverkets fortsatta stöd på området. Analysen visar att förmågan att genomföra insatser vid så kallade vardagsolyckor är god medan förmågan vid större insatser och insatser som är utdragna över tiden behöver utvecklas. Dessutom är det mycket väsentligt att samhällets behov av förstärkningsresurser analyseras och utvecklas vid händelser av ovan nämnda karaktär eller vid svåra fredstida påfrestningar.

Räddningsverket har svårigheter att på kort sikt redovisa resultat som svarar mot målet. Dock finns en tydlig satsning på att utveckla formerna för och utnyttjande av olycksuppföljning, statistik och erfarenhetsåterkoppling som grund för utvecklingsåtgärder, vilket skulle stärka effekten av genomförd verksamhet och ge positiva effekter på längre sikt.

Räddningsverket har mellan åren 1996 och 2003 haft regeringens uppdrag att genomföra ett förbättringsprogram för att uppnå ett säkert och väl fungerande varningssystem i de inre beredsskapszonerna runt kärnkraftverken. När utdelning av RDS-mottagare i kärnkraftlänen har skett kommer beredskapen för varning till människor runt kärnkraftverken vara god såväl inomhus som utomhus.

Den nationella oljeskyddsriktningen bedömer att risken har ökat för en stor oljeolycka i Södra Östersjön och Västkusten i och med den ökande transporten av rysk olja genom Östersjön. Målsättningarna för både Kustbevakningen och Räddningsverket tillsammans med kustkommuner är att fördubbla beredskapen fram

till 2010. Ett stort oljepåslag kan innebära en stor påfrestning för drabbade län och kommuner under lång tid och få effekter för framför allt miljön och turist- och fiskenäring. Räddningsverket arbetar därför med att tillsammans med län och kommuner att få med oljeskyddet i risk- och sårbarhetsutredningar.

Ersättningsärenden

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa utbetalningar till kommuner som sker enligt 7 kap. 2-3 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor med angivande av ändamålet för respektive utbetalning. Även utbetalningar hänförliga till äldre krav enligt 36 och 37 §§ räddningstjänstlagen (1986:1102) och 65 § räddningstjänstförordningen (1986:1107) ska redovisas.

Ersättning för räddningstjänstkostnader

Under 2004 fick åtta kommuner totalt närmare 12,5 miljoner kronor i statlig ersättning för räddningstjänstkostnader. Årets utfall påverkas främst av översvämningar samt skogsbränder under sommaren 2004. Största enskilda ersättningen, drygt 4,2 miljoner kronor, avser räddningsinsats i samband med en skogsbrand i Strömstad kommun. Ljungby och Värnamo

kommuner har båda fått ersättningar som uppgår till drygt 3 miljoner kronor vardera för kostnader i samband med översvämning. I båda dess fall pågår komplettering av ansökningarna som kan resultera i ytterligare ersättning under 2005. Ytterligare ett antal kommuner som drabbades av sommarens översvämningar har aviserat att man kommer att söka ersättning vilket också kan påverka utfallet kommande år.

Ersättning för oljesanering

Ersättning för saneringskostnader har utbetalats till Ystads, Simrishamn och Norrtälje kommuner. Återsökning för saneringskostnader i samband med händelserna kring fartygen Alambra och Fu Shan Hai pågår tillsammans med Kustbevakningen gentemot Rederiernas Försäkringsbolag.

Ekonomi för ersättningsärenden

År	Intäkter	Kostnader
2004	-	13 080
2003	-	27 732
2002	-	28 672

(Belopp i tkr)

Tabellen visar utbetalningar utan pålägg för verksgemensamma kostnader.

Under 2004 utbetald ersättning för räddningstjänstinsatser

Kommun och orsak	Ersättning, kronor
Hultsfred, översvämning, juli 2003	918 302
Robertsfors, skogsbrand, juli 2003 ¹	51 964
Ånge, skogsbrand, juni, 2004	733 222
Rättvik, skogsbrand, juni, 2004	192 272
Värnamo, översvämning, juli 2004 ²	3 047 778
Strömstad, skogsbrand, augusti 2004	4 250 038
Ljungby, översvämning, juli 2004 ²	3 146 143
Dorotea industribrand, maj 2004	158 507
Summa	12 498 226

¹ Delutbetalning med anledning av kompletterande yrkande. Total ersättning till Robertsfors kommun 2003 och 2004 uppgår till 2 144 277 kronor.

² Fortsatt utredning, kommunerna kompletterar sin ansökan. Ytterligare ersättning kan bli aktuell.

Under 2004 utbetald ersättning för oljesanering

Kommun	Ersättning, kronor
Ystad ¹	386 897
Norrtälje	121 670
Simrishamn ²	73 133
Summa	581 700

¹ Delutbetalning med anledning av kompletterande yrkande. Total ersättning till Ystads kommun i detta ärende under 2003 och 2004 uppgår till 20 046 773 kronor.

² Delutbetalning med anledning av kompletterande yrkande. Total ersättning till Simrishamns kommun i detta ärende under 2003 och 2004 uppgår till 667 301 kronor.

Verksamhetsgren

Risk- och säkerhetsutbildning

Verksamhetsgren Risk- och säkerhets- utbildning

Mål

Målet är att Statens räddningsverk skall bedriva risk- och säkerhetsutbildning som är kvalitetssäkrad och anpassad till avnämarnas behov för att ge förutsättningar för att öka säkerheten.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa

- erfarenheter av genomförd grundutbildning i skydd mot olyckor,
- omfattning och innehåll i den avgiftsfinansierade risk- och säkerhetsutbildningen samt
- en beskrivning av hur kvalitetssäkringen i utbildningsverksamheten säkerställs.

Verksamheten vid Centrum för risk- och säkerhetsutbildning skall särredovisas uppdelad på anslagsfinansierad utbildning och avgiftsfinansierad utbildning.

- Anslagsfinansierad utbildning skall redovisas uppdelad i utbildning i skydd mot olyckor, brandman heltid, utbildning för räddningsinsats samt vidareutbildning.
- Avgiftsfinansierad utbildning skall redovisas separat med uppdelning på kostnader och intäkter. Av redovisningen skall framgå vilken utbildning som avses.

Grundutbildning i skydd mot olyckor

Den tvååriga utbildningen i Skydd mot olyckor (SMO) har genomförts till och med termin tre för den första antagningsomgången. Ytterligare en termin återstår innan dessa SMO-elever har genomgått hela utbildningen. Termin tre är den termin där eleverna genomför LIA (lärande i arbete) i kommunerna. Utbildningen har hittills upplevts mycket bra från både elever och lärare och kvalitetsmätningarna visar på höga värden. De mätningar som hittills genomförts visar den studerandes uppfattning om den enskilda kursen och skolans utbildningsbetingelser. Endast ett fåtal elever har avbrutit utbildningen. Från LIA-perioden har mycket positiva signaler kommit från de kommuner som haft

LIA-studerande elever. De omdömen som framkommit pekar på att de studerande har en bred kunskap såväl teoretiskt som praktiskt. Verkets förhoppning är nu att alla elever som har genomgått utbildningen våren 2005 även får arbete inom området skydd mot olyckor, i första hand inom den kommunala sektorn. Under året har ca 500 elever utbildats inom den tvååriga utbildningen i SMO, som har en hög efterfrågan. Till höstens antagningsomgång med utbildningsstart vårterminen 2005 har totalt 1 274 personer sökt till 160 platser, 1 140 män och 134 kvinnor. Andelen kvinnliga sökande har ökat från 10% till 13% jämfört med de första antagningsomgångarna. Marknadsföringen har särskilt riktats till kvinnor och till personer med annan etnisk bakgrund. Verkets målsättning är att andelen sökande från båda dessa grupper ska öka.

Avgiftsfinansierad risk- och säkerhetsutbildning

Avgiftsfinansierad uppdragsutbildning har genomförts till en omsättning av 25 Mkr, vilket är en ökning med ca 14 % jämfört med föregående år. Framförallt är det utbildningar i kommunala handlingsprogram som bidrar till den ökade omsättningen. Räddningstjänsterna visar ett stort intresse för utbildning i syfte att kompetensutveckla brandmän i SMO.

Nedan redovisas genomförd utbildning uppdelad på ämnesområde samt antal elever, intäkter och kostnader per område.

Ämnesområde	Antal elever	Intäkter	Kostnader	Resultat
Ledning	873	3 770	3 809	-39
Räddningstj medicin	645	908	1 358	-450
Brand och räddning	1 847	7 637	7 909	-272
Förebyggande/risk	1 225	2 901	2 710	191
Kem, farligt gods	802	2 806	2 732	74
Krishantering	1 408	2 536	3 135	-599
Fortbildning				
skorstensfejare	359	827	980	-153
Övrig uppdragsutbildning	999	3 705	3 505	200
Summa	8 158	25 090	26 138	-1 048

(Belopp i tkr)

2004 var ett år där fokus har legat på att systematiskt utöka och utveckla verksamheten inför en expansion under 2005 och framåt. Under våren har Centrum för risk- och säkerhetsutbildning (CRS) arbetat med att etablera och vidareutveckla organisation och arbetsätt för att effektivt kunna möta marknadens behov.

Kvalitetssäkring**i utbildningsverksamheten**

Utbildningens kvalitet och verkets arbete med kvalitetssäkring är en strategisk framgångsfaktor för utbildningsverksamheten. Från och med 2004 genomförs kvalitetsrevisioner på skolorna. Revisionerna genomförs av en revisionsgrupp med interna representanter samt från högskolemyndigheter. För att öka förmågan att uppfylla kvalitetskraven har ett kvalitetsmätningssystem utvecklats som består av fyra olika mätningar: nöjd kund, nöjd studerande, examensfrekvens och personalens uppfattning om arbetsförutsättningarna. Huvudsyftet med kvalitetsmätningssystemet är att skolans lärare, skolledning, övrig personal och CRS:s ledning får en tydlig och gemensam bild av verksamheten som grund för att diskutera behovet av förbättringsåtgärder. Målen för kvalitetsmätningarnas resultat följs löpande upp under året.

Genomförd anslagsfinansierad utbildning

Både kursen 15 veckors brandman heltid samt vidareutbildningssystemet med bland annat förmanskurser har slutförts under 2004 och upphör från och med 2005. Det nya vidareutbildningssystemet har trätt i kraft från höstterminen 2004. Sju kurser inom programmen räddningstjänst, tillsyn, olycksförebyggande arbete samt samhällsinriktat säkerhetsarbete har genomförts. Omställningen i kommunerna har dock lett till att samtliga planerade kurser inte kunnat genomföras på grund av få anmälningar. En ny sotningsutbildning, både grund- och vidareutbildning, har utvecklats och utbildningarna kommer att påbörjas 2005. Den tvååriga utbildningen i SMO har startat upp med åtta nya kurser, fyra per termin. Den nya utbildningen i Räddningsinsats för deltidsanställd personal har påbörjats. Tyvärr har antal anmälda elever varit färre än planerat. En utvärdering av utbildningen visade bland annat att distansdelen går bra, men många av de studerande uppfyllde inte målen i kursplanen för den två veckors preparandutbildning som genomförts vid räddningstjänsterna. Särskilda åtgärder har vidtagits, bland annat riktade informationsinsatser till kommunal räddningstjänst om vikten av att preparandutbildningen genomförs enligt kursplan. Ett förslag till genomförande har lagts ut på Räddningsverkets webbplats.

Ovan redovisas i tabellform antal elever, utbildningsdagar och kostnader för respektive utbildning.

	Antal elever	Antal utb. dgr	Summa kostnader
Utbildning			
skydd mot olyckor	500	68 481	106 380
Brandman heltid	379	28 425	48 942
Räddningsinsats	444	11 146	36 024
Vidareutbildning	507	22 000	54 326
Sotning	145	5 100	12 159
Summa	1 975	135 152	257 832

(Belopp i tkr)

Ekonomi för verksamhetsgrenen

År	Intäkter	Kostnader
2004	86 833	379 410
2003	92 070	386 802
2002	71 688	350 208

(Belopp i tkr)

Kommentar

Kvalitetssäkring uppnås genom:

- regelbundna kvalitetsrevisioner,
- förankring och beslut om utbildningsplaner och utbildningens innehåll i CRS styrelse,
- erfarenhetsåterföring mot verkets kursplaneråd,
- fortlöpande diskussioner i respektive skolas utbildningsråd,
- särskilda uppföljningar beträffande utbildnings- och kursplanernas måluppfyllelse,
- regelbundna kontakter direkt med olika avnämare, samt
- mätningar av utbildningsresultat inom CRS kvalitetssystem och vidta åtgärder utifrån dessa.

Modellen med CRS:s styrelse inom ramen för Räddningsverkets organisation har utvecklats till ett bra stöd för verkets risk- och säkerhetsutbildning.

Den drastiska minskningen av civilpliktsutbildningen som genomfördes under 2002 och 2003 och som genom beslut av prop. 2004/05:5, Vårt framtida försvar, under 2004 nu blir en total avveckling av denna utbildning har framtvingat en minskning av bland annat personella resurser i betydande omfattning. Beslutet om att civilpliktsutbildningen upphör under 2005 innebär en stor förändring för utbildningsverksamheten totalt sett.

Verksamhetsgren **Tillsyn**

Verksamhetsgren Tillsyn

Mål

Målet är att Statens räddningsverk genom sin tillsynsverksamhet skall följa upp, granska och utvärdera verksamheten inom ansvarsområdet så att det bidrar till att olyckor förebyggs och att hanteringen av de olyckor som inträffar sker på ett sätt så att skadorna minimeras.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa inriktning, omfattning och resultat av genomförd tillsyn och tillsynsvägledning enligt tillämplig lagstiftning.

Lagen om skydd mot olyckor

Arbetet har inriktats på att ge stöd till länsstyrelserna vid implementeringen av lagen om skydd mot olyckor. Hjälpmedel och system för länsstyrelsernas samråd med kommunerna om handlingsprogram har varit prioriterade. Ett projekt drivs i samverkan med länsstyrelserna med sikte på att anpassa tillsynen till den delvis målstyrda verksamhet som lagen anger. Ett webbaserat system som innehåller de kommunala handlingsprogrammen har utvecklats och tagits i drift. Syftet med detta är att samla handlingsprogram och yttranden i en databas. Systemet är också avsett för erfarenhetsutbyte och lärande mellan länsstyrelserna. Vid årsskiftet fanns fyra handlingsprogram som antagits av kommunerna i systemet och vidare fanns ytterligare ett hundratal handlingsprogram och lika många samrådsyttranden. Detta indikerar att endast ett mindre antal kommuner hunnit anta handlingsprogrammen före årsskiftet. Under 2005 kommer särskilda uppföljningar av detta att genomföras. Länsstyrelserna har i sin roll som tillsynsmyndighet i större utsträckning än normalt haft kontakter med kommunerna. Inriktningen vid kontakterna har varit implementeringen av lagen. Som stöd och underlag för detta genomförde verket i samverkan med länsstyrelserna en uppföljning av läget i kommunerna per den sista april. Fyra länsstyrelser har redovisat besök i samtliga kommuner inom respektive län. Räddningsverket har som stöd i implementeringen deltagit i 14 kommunbesök i 11 län. Tillsynsbesök har genomförts hos nio länsstyrelser. Ett projekt om samordning av länsstyrelsernas tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor och uppföljning

av kommunernas krishanteringsförmåga påbörjades i samverkan med Kommunförbundet och Krisberedskapsmyndigheten. Utgångspunkten är kommunernas överenskommelse med staten om ersättning för åtgärder enligt krishanteringssystemet.

Lagen om transport av farligt gods

En databas över verksamhetsutövare som anmält säkerhetsrådgivare har utvecklats och finns nu på verkets webbplats. Antalet företag och myndigheter som har anmält säkerhetsrådgivare uppgår för närvarande till cirka 4 300 st. Antalet examinerade säkerhetsrådgivare är avsevärt mindre. En uppföljning av företag och myndigheter som anlitar säkerhetsrådgivare som är anmälda för flera företag eller myndigheter har genomförts i syfte att granska om bestämmelserna i lagstiftningen efterlevs. Tillsynsbesök har genomförts hos 30 företag under perioden. Årliga rapporter över verksamheter som sorterar under bestämmelserna i förordningen (1982:923) om transport av farligt gods har för granskning begärts från 40 företag. I syfte att fler som omfattas av skyldigheterna ska anmäla säkerhetsrådgivare, samt att sprida information till andra tillsynsmyndigheter inom näraliggande områden har verket tagit fram en broschyr om bestämmelserna. Tillsynssamverkan har under året genomförts med Arbetsmiljöverket och polismyndigheten i Skåne för att effektivisera tillsynen för myndigheterna och underlätta för dem som berörs.

Databasen över företag som anmält säkerhetsrådgivare på verkets webbplats bidrar till ökade förutsättningar för säkrare transporter, exempelvis kan den som beställer en transporttjänst förvissa sig om att uppdragstagaren uppfyller lagstiftningen i detta avseende. Inriktningen att samverka med tillsynsmyndigheter inom näraliggande områden bedöms kunna ge bra effekt till rimliga arbetsinsatser och är också ett sätt att sprida kunskap om området.

Sevesolagen

Tillsynsbesök har samordnats med tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor och genomförts hos tio länsstyrelser.

En utbildning i riskhantering - riskanalys har genomförts för personal med tillsynsuppgifter vid länsstyrelserna med medverkan från tretton länsstyrelser. Utbildningen har följts upp med ett riskseminarium. Arbetet inom ramen för myndighetssamverkan inom Sevesolagstiftningens område med Naturvårdsverket och Arbetsmiljöverket har genomförts i nationella Sevesogrupper. I syfte att ta tillvara erfarenheter från

den operativa tillsynen och bestämma inriktningen för verkets tillsynsvägledning har möten genomförts i samverkan med representanter för länsstyrelserna. Kommunerna ska enligt bestämmelser i Sevesodirektivet upprätta räddningsplaner och lämna information till allmänheten om risker och säkerhetsåtgärder för de cirka 160 anläggningar som tillhör den högre kravnivån i Sevesolagstiftningen. Uppföljning av kommunernas efterlevnad av dessa bestämmelser har genomförts, vilket har bidragit att Sverige på ett bättre sätt uppfyller bestämmelserna i Seveso-direktivet. Ersättning till länsstyrelserna för tillsynsuppgifterna har utbetalats för 162 anläggningar av den högre kravnivån. För prövning har utbetalning av medel skett för 14 anläggningar.

Tillsynsbesöken hos länsstyrelserna och ett genomfört riskseminarium med tillhörande uppföljning ger utbyte av erfarenheter och bidrar till en gemensam syn som utvecklar säkerheten vid de anläggningar som omfattas av bestämmelserna.

Lagen om brandfarliga och explosiva varor

Under året har kompetensutveckling genomförts för egen personal och rutiner och vägledning för verkets tillsynsuppgifter inom området har utarbetats. Sex kommuner, fyra polismyndigheter och fjorton företag som hanterar explosiva och brandfarliga varor har fått tillsynsbesök. Uppföljning av kommunernas och polismyndigheternas årsrapporter för 2003 sammanställdes - dessa uppföljningar bidrar som ett underlag för vidare inriktning och planering av tillsynsinsatser. Med utgångspunkt från en utredning om verkets uppgifter inom området marknadskontroll har arbetet med dessa uppgifter påbörjats, bland annat genom samverkan med Konsumentverket som är samordnande myndighet inom området. Hanteringen av säkerhetsdatablad i tillsynsverksamheten har i samverkan med Kemikalieinspektionen setts över. Verket har deltagit i NORDEX, ett nordiskt samverkansmöte inom området, samt två samverkansmöten med explosivvarutillverkare och pyroteknikföretag.

Tillsyn av alarmeringsavtalet med SOS Alarm AB

Målet med tillsynen och kontrollen, enligt det särskilda uppdraget, är att en bedömning ska kunna göras om SOS Alarm AB uppfyller avtalets syfte att säkerställa en effektiv SOS-tjänst. Samråd har lämnats till SOS Alarm AB:s rapportering till regeringen över föregående verksamhetsår. Halvårsuppföljning har genomförts och utöver kontinuerliga träffar har också

deltagande skett vid möten med SOS Alarm AB:s 112-råd. Verket har tidigare på uppdrag från regeringen redovisat vad som bör ingå i ett nytt alarmeringsavtal. Med hänsyn till den utveckling som skett inom telekommunikationsområdet har en hemställan lämnats till regeringen om en översyn av alarmeringsavtalet.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

År	Intäkter	Kostnader
2004	187	17 429
2003	97	15 888
2002	199	16 305

(Belopp i tkr)

Åtterrapporering

Statens räddningsverk skall redovisa och bedöma hur tillsynsverksamheten inom området skydd mot olyckor har anpassats till den nya lagstiftningen om skydd mot olyckor.

Temadagar kring implementeringen av lagen har genomförts för länsstyrelsepersonal vid tre tillfällen under sammanlagt sex dagar. Med undantag av två dagar har samtliga länsstyrelser varit representerade. Lagen trädde i kraft vid årsskiftet och kommunerna har under året arbetat med att utarbeta handlingsprogram. Samråd om handlingsprogrammen ska genomföras med bl.a. länsstyrelsen. Räddningsverkets tillsynsvägledning till länsstyrelserna har bidragit till att länsstyrelserna har utvecklat sin förmåga och anpassning till den nya lagen, vilket i sin tur genom de insatser som gjorts från länsstyrelsernas sida har bidragit till kommunernas anpassning till den nya lagen.

Ekonomi

År	Intäkter	Kostnader
2004	-	2 542

(Belopp i tkr)

Lagen om skydd mot olyckor tillämpas först 2004, därför finns inga jämförelsebelopp för 2002 och 2003.

Kommentar

Den från årsskiftet införda lagen om skydd mot olyckor innebär en förändring av tillsynsverksamheten då lagen är delvis målstyrd för att ge kommunerna större frihet att påverka dimensionering och utformande av organisation för verksamheten inom området. Detta ställer krav på en förändrad, utvecklad och anpassad tillsynsverksamhet. Det har påverkat inriktningen av

verkets arbete då ett ökat fokus och ökade arbetsinsatser har lagts på stödet till länsstyrelsernas tillsynsverksamhet och deras uppgifter i samband med implementeringen av lagen. Framst av detta skäl har en del omprioriteringar skett. Uppsatta mål för verksamhetsgrenen har dock i huvudsak uppfyllts.

Verksamhetsgren
**Internationella bistånds-
och räddningsinsatser**

Verksamhetsgren Internationella bistånds- och räddningsinsatser

Mål

Målet är att Statens räddningsverk skall bidra till att minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder genom medverkan i bistånds-, räddnings- och utvecklingsinsatser inom området skydd mot olyckor.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa följande:

- Under året genomförd verksamhet skall redovisas och jämföras med de tre senaste årens arbete. Vidare skall Räddningsverket redovisa hur utformning och innehåll utvecklats och förändrats avseende insatser och beredskap de tre senaste åren.
- En bedömning skall göras hur vidtagna åtgärder bidragit till att uppfylla målet för verksamhetsgrenen.

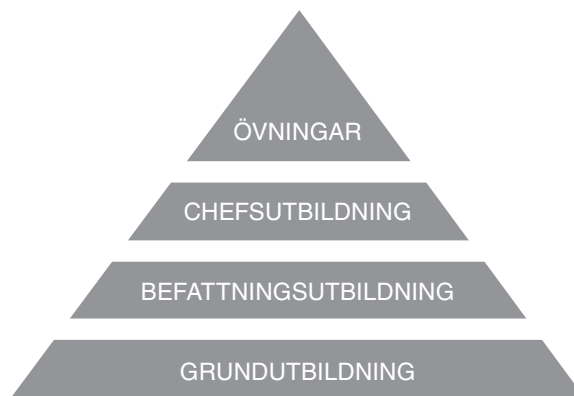
Statens räddningsverk skall redovisa omfattning av, kostnader för och finansiering av beredskapen för att kunna bistå vid internationella bistånds- och räddningsinsatser inklusive utbildning av personal. Räddningsverket skall även redovisa omfattningen av överförd militär överskottsmateriel som är avsedd för insatser inom verksamhetsgrenen.

Beredskapen för internationella hjälpinsatser

Beredskapen för internationella hjälpinsatser består i huvudsak av materiel- och förrådsdrift samt rekrytering, utbildning och övning av personal.

För den personella beredskapen har verket utarbetat en modell som ska säkerställa att insatspersonalen har både teoretisk och praktisk utbildning före medverkan i en insats. Beredskapen består av grundutbildningar, befattningsutbildningar, chefskurser samt övningar, både nationella och internationella. Utbildningen sker stegvis enligt figuren ovan:

Det är viktigt för Räddningsverket att säkerställa en god beredskap med hög kvalitet och därför är kombinationen av teoretisk utbildning och praktiska övning-

ar mycket betydelsefulla. De nationella övningarna är kopplade till att praktiskt kunna tillämpa kunskapen. I de internationella övningarna kompletteras detta med förmågan att samarbeta med andra organisationer och få förståelse för deras uppgifter. För personal i beredskap har 15 utbildningstillfällen genomförts fördelat på två grundutbildningar, sex befattningsutbildningar och fem sök- och räddningskurser, en observatörsutbildning och en chefskurs. Dessutom har Räddningsverket medverkat i tre internationella övningar. Direkta kostnader för dessa utbildningar och övningar är 6 195 tkr. (De totala kostnaderna inklusive verksgemensamma kostnader är 8 777 tkr). En annan betydelsefull uppgift är utbildning och övning för FN-personal. Uppdragen finansieras av FN och är även mycket värdefulla för att utveckla och praktiskt öva verkets personal.

Hjälpinsatser

Flyktingkrisen i Sudan och Tchad har präglat det gångna året. Två större projekt har genomförts för FN:s flyktingkommisariat (UNHCR) i Tchad: dels upprättande av arbetsplatser och bostäder för FN-personal vid flyktinglägren nära den sudanesiska gränsen, dels överföring av 10 lastbilar för distribution av förnödenheter jämte verkstadsresurser och instruktörer. I Sudan har ett antal personer verkat som stöd för olika FN-organisationer med stationering både i Khartoum och i Darfur-provinsen. I Darfur har även tre kontor för Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) upprättats och inretts. En större insats med konvojledare och lastbilsinstruktörer genomfördes också på Haiti efter de stora översvämningarna där i början av året.

I Angola har två brobyggnadsprojekt omfattande 10 nya broar för World Food Programme (WFP) genomförts. Likaså har tre nya broar byggts för Sida i Afghanistan. För Unicefs verksamhet i Uganda har en

logistiker ställts till förfogande. På Västbanken har transporter av mat och förnödenheter till den palestinska befolkningen fortsatt. Uppdragsgivare är United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees (UNRWA). FN:s UNDAC-team har fått stöd med framför allt kommunikationsexperten och utrustning i Haiti, Dominikanska republiken och Mikronesien. Flodvågskatastrofen i Sydostasien innebar att verket genomförde fem insatser i slutet av 2004: en insatsstyrka i Thailand, en flygtransport, en tälttransport, ett UNDAC-supportteam samt en insats inom ramen för EU:s gemenskapsmekanism i Sri Lanka. Säkerhetsaspekterna i insatserna har uppmärksammats på ett tydligt sätt. All personal som medverkar i insatser ska därför genomgå FN:s säkerhetsutbildning före insats.

Internationella insatser 2002-2004

År	Antal insatser	Beviljad extern finansiering	Antal personer
2002	22	125 mkr	97
2003	28	100 mkr	168
2004	45	133 mkr	125

Fördelning på olika typer av finansiering

År	Finansiär	Mkr	Andel i %
2002	EU	11,3	9
	FN	20,5	17
	Svenska biståndsmedel	92,9	74
2003	EU	5,5	5
	FN	41,6	42
	Svenska biståndsmedel	53,4	53
2004	FN	36,5	28
	Svenska biståndsmedel	81,5	61
	Övriga	14,7	11

Räddningsverket har i allt större utsträckning medverkat i internationellt katastrof- och biståndsarbete. Det har en naturlig förklaring då intresset för och behovet av verkets tjänster har ökat kraftigt. Räddningsverket är en internationellt välkänd organisation med gott renommé. Det stöd som verket lämnar till FN-organisationer har rönt stor uppskattning och WFP har 2004 gett verket utmärkelser för insatsen i Irak. Under 2004 har insatserna ändrats till antal och omfattning. Verket

har genomfört 45 insatser under 2004 vilket är 17 fler än 2003. Insatsernas karaktär har förändrats så att en större andel består av expertstöd till olika FN organ, vilket medför att insatserna genomförs av färre personer än tidigare. FN:s andel av finansieringen har ökat under de tre senaste åren.

Materiel- och förrådsdrift

Övertagandet av försvarsmateriel har fortsatt under 2004, men rutinerna för övertagandet har ändrats. Någon leverans av materiel till verket enligt tidigare övergripande hemställan till Försvarsmakten sker inte längre. Räddningsverket får nu listor på materiel som verket anmäler intresse för och viss materiel levereras därefter. Modernare materiel friställs efterhand som Försvarsmakten omstruktureras och är av stort intresse för Räddningsverkets internationella insatser. Verket bedömer att leveranser fortsätter under 2005 och 2006. Räddningsverket har begärt materiel inom fyra huvudgrupper; humanitär materiel, materiel för verkets insatspaket, materiel för återuppbyggnadsinsatser samt kompletteringsutrustning för nuvarande insatspaket. Efter behovsanalysen 2003 föranledd av Räddningsverkets ekonomiska situation, har en anpassning av resurserna genomförts så att materiel direkt avsedd för insatser prioriteras. Nyanskaffningar har även genomförts av sjukvårdsmateriel, IT- och kommunikationsutrustning

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att ge personalen ökad kunskap om FNs resolution 1325 om genusperspektiv inom internationell krishantering.

Räddningsverket har genomfört två utbildningar för personalen på operativa avdelningen, och fyra personer har deltagit i en utbildning i England. En genusanalys av en minröjningsinsats i Eritrea har påbörjats. Skillnader i social status och arbetsuppgifter gör att män och kvinnor utsätts för olika typer av risker. Det är viktigt att beakta detta när man planerar att genomföra ett minhanteringsprogram. Uppförandekoden har implementerats i utbildningssystemet och all personal som medverkar i insatser undertecknar ett avtal som behandlar frågor om hur man uppträder vid insatser.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

År	Intäkter	Kostnader
2004	97 179	199 387
2003	129 731	209 930
2002	135 528	227 202

(Belopp i tkr)

Kommentar

Beredskapen för internationella hjälpinsatser är fortsatt acceptabel. En kraftig bantning av de materiella resurserna under 2003 och 2004 har dock medfört att förmågan att genomföra mer än en insats åt gången har minskat. År 2002 var den direkta kostnaden för beredskapen, som finansieras med anslagsmedel, 33 466 tkr, 2003 var den 24 671 tkr och 2004 26 192

tkr. Minskningen jämfört med 2002 beror framför allt på minskade kostnader för materiel och övningar. (De totala kostnaderna inklusive verksgemensamma kostnader var för 2002 37 635 tkr, för 2003 28 918 tkr och för 2004 39 142 tkr.) De insatser som genomförts har bidragit till målet att minska lidandet för drabbade människor. Verket har genom insatserna i till exempel Sudan bidragit till att samordningen av FNs olika insatser kunnat underlättas. Insatserna i Afghanistan och Angola med återuppbyggnad av broar har medverkat till att förbättra kommunikationer och förutsättningarna för handel mm. Centrum för risk- och säkerhetsutbildning har utnyttjats för att utbilda FN-personal och för att genomföra en stor del av verkets beredskapsutbildning.

Översikt över beredskapen över internationella insatser för EU och FN 2004

Namn	Arbetsområde	Beskrivning	Insattid	Antal team
Sök- och räddnings-team	Jordbävningar, översvämningar, Jordskred	5-80 personer, sökhundar inkl förare, utrustning	10-12 timmar efter beslut	2 team/12 timmar 4 team/48 timmar
Chemical team	Sanering, kemiutsläpp, C-stridsmedel	35 personer inkl personal från FOI utrustning	10-12 timmar efter beslut	2 team/12 timmar
Support team	Fältstöd till EU och FN vid katastrofer t ex office communication (kontorsstöd, logistik och logi)	1-30 personer utrustning efter ö k	6-12 timmar efter beslut	2 team/12 timmar ytterligare team
Materiel för katastrofer	Humanitära katastrofer	Tält, filter, vattenrening, fordon m m	1-24 timmar	
Experter	Alla typer av katastrofer	Räddningsverkets egna experter samt sådana i nätverk	1-48 timmar	ca 50 egna experter och ytterligare 100 i nätverk
Observatörer	Alla typer av katastrofer	Räddningsverkets egna experter samt sådana i nätverk	1-48 timmar	ca 50 egna experter och ytterligare 100 i nätverk
Oljeskydd	Utsläpp av olja till sjöss	3-5 personer inkl utrustning	3-10 timmar efter beslut	2 team/10 timmar
Snabbinsatsteam	Räddningstjänst	11 personer inkl utrustning	högst 3 timmar efter beslut	3 team/3 timmar

Civil humanitär minröjning

Mål

Målet är att Statens räddningsverk skall bidra till att utveckla svensk kompetens inom humani-

tär minröjning, samt även stödja FN och andra organ vid humanitära minröjningsinsatser i ledning, kvalitetssäkring och utbildning. Enligt regeringens samlade syn på ammunitions- och minhantering är Räddningsverket Sveriges operativa aktör inom humanitär minröjning

till lands. Räddningsverket skall bidra till att utveckla Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum i Eksjö, SWEDEC, som svenskt kompetenscentrum för ammunitions- och minröjning och bör i möjligaste mån använda SWEDEC i den internationella humanitära minröjningsverksamheten samt för metodutveckling och teknikutveckling.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa genomförda insatser samt vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla samarbetet med SWEDEC på minröjningsområdet och ange kostnaderna för åtgärderna. Räddningsverket skall redovisa i vilken omfattning som SWEDEC har använts i Räddningsverkets internationella verksamhet och redovisa omfattning och fortbildning av SWEDEC:s personal för humanitära insatser som Räddningsverket genomfört.

Räddningsverket har genomfört insatser inom minhantering i Sri Lanka, Eritrea, Tchad, Sudan, Afghanistan och Libanon. I Sri Lanka har stödet avsett teknisk rådgivning i humanitär minröjning och finansierades av norska ambassaden i Sri Lanka. I Eritrea fortsätter stödet till FN:s minhantering med medicinsk koordinering, ammunitionsröjning och kvalitetssäkring samt stöd med IT-baserat ledningssystem för minhantering (IMSMA). Insatsen som finansieras av Sida har pågått sedan november 2001 och ska avslutas i april 2006. I Tchad genomfördes IMSMA-stöd till FN:s minhantering, finansierat av Sida. I Sudan stödjer verket FN:s minhantering med fem befattningar inom ammunitionsröjning, operativ ledning och logistik som finansieras av Sida. Stödet i Sudan omfattar även en IMSMA-expert till FN:s minhantering som finansieras av FN. I Afghanistan stödjer verket GICHD (Geneva International Centre for Humanitarian Demining), som även finansierar insatsen, med en expert på kvalitetssäkring som kvalitetssäkrar minhundar. Även i Libanon har verket i tre år genomfört kvalitetssäkring av minhundar där insatsen finansierats av FN.

Samarbete med SWEDEC

Räddningsverket har deltagit vid samtliga möten med nationella samverkansgruppen. Personal från verket har deltagit vid kurser som genomförts vid SWEDEC t ex kurs i ledning av kvalitetsarbete inom minhantering, ammunitions- och minröjningskurser samt mekanisk minröjning. Räddningsverket och SWEDEC

har möten varje månad. Två gånger per år genomförs chefsmöten mellan SWEDEC och Räddningsverket. Räddningsverket har använt personal från SWEDEC:s personalpool i ett antal insatser bland annat i Sri Lanka, Sudan och Afghanistan. SWEDEC tillfrågas alltid i första hand, men har inte alltid möjlighet att möta verkets behov av kvalificerad personal med relevant kompetens och erfarenhet för internationella insatser. SWEDEC har bjudits in till de utbildningar verket genomfört i minhantering och har också deltagit i verkets webbaserade utbildning i engelska samt i en koordineringsövning för minhantering. Tillsammans med SWEDEC har en introduktionskurs i minhantering genomförts med elever från både Räddningsverket och Försvarmakten. Tillsammans med GICHD har verket genomfört en kurs i internationell standards för minhantering vid GICHD i Geneve där SWEDEC inbjöds.

Räddningsverket har under 2004 sekunderat två personer vid SWEDEC. Under 2005 kommer stödet att utökas till tre befattningar. Räddningsverket har under året placerat utbildad personal i SWEDECs personalpool för minhantering. Verket har deltagit vid SWEDEC:s seminarier och möten. Vidare har verket deltagit vid möte om projektet "Odor Signature Project" och delat med sig av erfarenheterna från BIOSENS-projektet.

Ekonomi

År	Intäkter	Kostnader
2004	2 869	10 954
2003	4 709	13 659
2002	2 897	18 575

(Belopp i tkr)

Kommentar

De åtgärder som har genomförts under året har bidragit till att nå de uppsatta målen. Räddningsverket har utvecklat och utökat samarbetet med SWEDEC, genomfört ett stort antal insatser för FN och utbildat personal inom området.

Samarbete i Central- och Östeuropa

Mål

Målet är att vidmakthålla och utveckla samarbetet med länder i Central- och Östeuropa

på räddningstjänstområdet. Särskild vikt skall läggas vid miljöskyddsarbetet. Statens räddningsverk skall bidra till att utveckla samarbetet mellan svensk räddningstjänst och motsvarande organisationer i Estland, Lettland och Litauen i enlighet med ingångna bilaterala överenskommelser så att det är möjligt att ömsesidigt kunna bistå varandra med räddningstjänstinsatser till lands i samband med allvarliga olyckor.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa den verksamhet som genomförts. För genomförd räddningstjänstinsats skall kostnad och omfattning redovisas.

Under våren har Räddningsverket och respektive räddningstjänstmyndighet i Estland, Lettland och Litauen utarbetat och enats om operativa rutiner utifrån de bilaterala överenskommelserna om ömsesidigt stöd vid större olyckor och katastrofer. Nationell och gemensam utbildning och utbytestjänstgöring har genomförts för befäl och personal som ingår i ländernas snabbinsatsstyrkor. En gemensam övning genomfördes under hösten mellan Estland, Lettland, Litauen och Sverige, i syfte att testa de operativa rutinerna. Det Sida-finansierade projektet för utbildningssamarbete mellan Räddningsverket och räddningstjänstmyndigheterna i Estland, Lettland och Litauen slutfördes under året. Inom ramen för samarbetet inom CBSS (Council of the Baltic Sea States) har Räddningsverket deltagit i ett generaldirektörmöte i Vilnius. Räddningsverket är projektledare för det delvis BSR Interreg III B-finansierade Eurobaltic Civil Protection Project (en del av programmet inom ramen för CBSS), som under året genomfört 15 aktiviteter, med deltagare från samtliga länder runt Östersjön. På uppdrag av regeringen har Räddningsverket utarbetat och undertecknat en överenskommelse om samarbete med Ukrainas ministerium för olyckor och katastrofer. Inom ramen för denna överenskommelse har ett första arbetsgruppsmöte genomförts i Sverige. Räddningsverket har tillsammans med Estonian Rescue Board inlett samarbete med Armenien för att stödja deras utveckling inom räddningstjänstområdet. Inom ramen för överenskommelsen om samarbete med Rysslands ministerium för olyckor och katastrofer har följande aktiviteter genomförts och initierats:

- Årligt kommittémöte i Moskva med deltagande av generaldirektören och vice ministern för Ryska Räddningsministeriet.
- En APELL-workshop (Awareness and Preparedness for Emergencies at a Local Level) genomfördes under hösten i Kaliningrad.
- Förberedelser och planering av utbildningssamarbete mellan räddningstjänster i Nordvästra regionen och Räddningsverket har genomförts under hösten.
- Räddningsverket har gett stöd till Norrbottens län i projekt som syftar till gränsöverskridande räddningstjänstssamarbete i Barents regionen.
- Räddningsverket har initierat och stöttat planeringen av samarbete mellan en svensk och rysk kommun inom programmet Säker och trygg kommun (Safe Community).
- Ett samarbete mellan Räddningsverket och Leningrad oblast har inletts under hösten inom minrådsområdet.

Inledande kontakter har tagits med Vitrysslands ministerium för skydd av civilbefolkningen och ett besök har genomförts.

Under 2004 genomfördes ingen räddningstjänstinsats.

Ekonomi

År	Intäkter	Kostnader
2004	428	2 867
2003	850	3 070
2002	1 588	5 100

(Belopp i tkr)

Kommentar

Samarbetet med Ryssland och Ukraina sker med de bilaterala samarbetsöverenskommelserna med Sverige som grund. Bland övriga forna sovjetstater i Europa och Södra Kaukasus finns ett starkt intresse av ökat samarbete med Räddningsverket såväl bilateralt som multilateralt. Även Ryssland och Ukraina har visat ett starkt intresse för deltagande i gemensamma aktiviteter med dessa länder och Räddningsverket. Det finns ett stort intresse i Östeuropa att samarbeta särskilt om olyckor med konsekvenser för miljön. Under året har inga bilaterala aktiviteter genomförts med särskild tyngdpunkt på miljöskyddsarbetet i Central- och Östeuropa. Aktiviteter har dock funnits inom projektet Eurobaltic med fokus på oljeskadeskydd.

Verksamhetsgren inom
samverkansområdet
**Spridning av allvarliga
smittämnen, giftiga kemikalier
och radioaktiva ämnen**

Civilt försvar

Mål

Målet är att riskerna för och konsekvenserna av spridning av farliga ämnen och allvarlig smitta begränsas och att samhällets grundläggande behov vid höjd beredskap kan tillgodoses.

Statens räddningsverk skall utbilda 100 totalförsvarspliktiga sanerare som kommunal stödresurs vid höjd beredskap under 2004 samt inrikta verksamheten under 2005 på motsvarande nivå.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa om och i så fall hur beroendet av el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system utgör en begränsning för Räddningsverket att kunna bibehålla en godtagbar fredstida förmåga även vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller en godtagbar förmåga vid höjd beredskap. Här avsedd innebörd av begreppen el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system framgår av prop. 2001/02:158 Samhällets säkerhet och beredskap. Räddningsverket skall också redovisa om ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör en begränsning för ovan nämnda förmågor.

Räddningsverkets regleringsbrev innehåller fyra återrapporteringskrav kopplade till beroendet av el, tele och IT. I målbeskrivningen till återrapporteringskraven anges likartade hot/hotsituationer och de fyra återrapporteringskraven är identiskt lika. Återrapporteringen med bedömning av påverkan på förmågan utifrån angivet hot görs därför gemensamt för de fyra fallen.

Målen är inriktade på Räddningsverkets ansvarsområden medan återrapporteringskravet är begränsat till myndighetens verksamhet. Redovisningen avgränsas därför till Räddningsverkets verksamhet.

Räddningsverket gör bedömningen och avgränsningen att verkets verksamhet inte utgör primärmål för angivna hot och hotsituationer. Likaså bedöms verkan av hoten ha en begränsad utsträckning i tiden. Hoten bedöms också vara av så omfattande karaktär att det här går att bortse från hot av typen brottslig verksamhet med mera, som även berör Räddningsverket.

Räddningsverkets förmåga bedöms utifrån den primäruppgift Räddningsverket har under nämnda

hot/situationer. I 2§ nionde punkten i Räddningsverkets instruktion anges att verket ska ”planera för att, på regeringens särskilda uppdrag, kunna bistå regeringen vid kärnenergiolyckor och andra allvarliga olyckor med att inhämta expertbedömningar och annat underlag från myndigheter och andra organ”. Räddningsverket gör bedömningen att dessa uppgifter ska kunna lösas under angivna hot. De uppgifter som i övrigt ligger på Räddningsverket behöver inte utföras i full utsträckning under den tid hotet/situationen föreligger eller verkställs. Uppgifterna är därför inte dimensionerande.

Realiseras de olika hot som anges i förutsättningarna påverkas i olika mån all el-, tele- och IT-utrustning. Vissa hot ger även effekter på lokaler och personal. Den angivna primäruppgiften under redovisat hot ställer krav på tillgång till en i Karlstad skyddad lokal med egen luftrening, vatten- och elförsörjning och redundans i tele- och dataförbindelser samt visst EMP-skydd. Krav ställs även på tillgång till personal som krävs för att kunna fullgöra angivna uppgifter.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

År	Intäkter	Kostnader
2004	43 147	84 248
2003	40 326	82 400

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket bedömer att funktioner, el-, tele- och IT-stöd, lokaler och personal i Karlstad uppfyller de krav som ställs. Verket kan därmed fullgöra sina uppgifter i de angivna situationerna. Detta innebär sammantaget att Räddningsverket har en godtagbar förmåga under angivna förhållanden. Beroendet av el, tele, IT och ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör således inte en så allvarlig begränsning för myndigheten att den inte kan fullfölja sin primärverksamhet. En gränssättande faktor som bör nämnas är beroendet av de teletekniska sambandsystem som Räddningsverket utnyttjar men inte ansvarar för. En osäkerhet i verkets bedömning är om det ges tillräcklig förvarningstid för att hinna iordningsställa lokalerna då dessa i fredstid används för andra ändamål.

Kommentar till mål

För att uppfylla målet fortgår bland annat grundutbildning NBC av ”First responders” dvs. de som i första skedet kommer att konfronteras med NBC-hot. Under året har 105 sanerare utbildats. Under 2004 har förberedelser inletts som innebär att ingen civilpliktsutbild-

ning kommer att påbörjas efter den 1 juni 2005. Detta innebär att endast 50 sanerare kommer att utbildas under 2005. Trots de åtgärder som vidtagits inom området kvarstår fortfarande brister i grundberedskapen i förmågan att genomföra räddningsinsatser i miljöer där kemiska stridsmedel satts in. Räddningsverket bedömer att målet inte är uppfyllt.

Svåra påfrestningar

Mål

Målet är att samhället skall ha en förmåga att förebygga och motverka spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen så att samhällets grundläggande behov inom Statens räddningsverks ansvarsområde kan tillgodoses även vid svåra påfrestningar på samhället i fred. Den nationella expertfunktionen på NBC-området skall utvecklas.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa om och i så fall hur beroendet av el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system utgör en begränsning för Räddningsverket att kunna bibehålla en godtagbar fredstida förmåga även vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller en godtagbar förmåga vid höjd beredskap. Här avsedd innebörd av begreppen el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system framgår av prop. 2001/02:158 Samhällets säkerhet och beredskap. Räddningsverket skall också redovisa om ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör en begränsning för ovan nämnda förmågor.

Denna återrapportering redovisas under verksamhetsgrenen inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen, avsnittet civilt försvar.

Kommentar till mål

De åtgärder som vidtas inom verksamhetsgrenen inom samverkansområde Spridning av farliga ämnen finansieras via medel från de två verksamhetsområdena Civilt försvar och Skydd mot olyckor. Bristerna hos den kommunala räddningstjänsten kvarstår när det gäller resurser och utbildningsnivå för insatser vid stora kemikalieolyckor. För att förbättra förmågan inom personsaneringsområdet pågår ett projekt tillsammans med Socialstyrelsen. Projektet har som mål att utreda och redovisa åtgärder som främjar tillkomsten av samverkanslösningar mellan operativt ansvariga myndigheter vid personsanering samt utveckling av personella och materiella resurser mot inträffade NBC-händelser. För att bättre kunna utnyttja expertfunktionen har uppgifter om myndigheternas experter för NBC-frågor förts in i RIB och därigenom gjorts tillgänglig för de operativt ansvariga. Trots vidtagna åtgärder bedömer Räddningsverkets att målet inte är uppfyllt.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa till Krisberedskapsmyndigheten vilka åtgärder som vidtagits för att höja kompetens och förmåga inom NBC-området.

Räddningsverket har i skrivelse till Krisberedskapsmyndigheten (dnr 612-848-2005) redovisat de åtgärder som vidtagits för att höja kompetens och förmåga inom NBC-området.

Verksamhetsgren inom
samverkansområdet
Skydd, undsättning och vård

Civilt försvar

Mål

Målet är att skydds-, räddnings- och sjukvårdsinsatser snabbt skall kunna genomföras lokalt, regionalt och nationellt för att minska konsekvenserna för liv, egendom och i miljö vid höjd beredskap. Målet är att upprätthålla en grundförmåga avseende ledning av kommunal räddningstjänst.

Statens räddningsverk skall utbilda 200 totalförsvarspiktiga räddningsmän och ammunitionsröjare under 2004 samt inrikta verksamheten under 2005 på motsvarande nivå.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa om och i så fall hur beroendet av el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system utgör en begränsning för Räddningsverket att kunna bibehålla en godtagbar fredstida förmåga även vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller en godtagbar förmåga vid höjd beredskap. Här avsedd innebörd av begreppen el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system framgår av prop. 2001/02:158 Samhällets säkerhet och beredskap. Räddningsverket skall också redovisa om ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör en begränsning för ovan nämnda förmågor.

Denna återrapportering redovisas under verksamhetsgrenen inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen, avsnittet civilt försvar.

Kommentar till mål

Inriktningen är att vidmakthålla nuvarande skyddsrumbestånd. Kommunerna genomför fortlöpande underhållsbesiktningar av skyddsrummen med riktlinje att de ska kontrolleras vart tionde år. Under 2004 har 4202 kontroller utförts. Bristen på skyddsrumspatser ökar, främst i storstadsregionerna, i takt med nyproduktion av bostäder.

Räddningsverkets bedömer att samhällets grundläggande behov vid höjd beredskap för ledning av kommunal räddningstjänst uppfylls i de kommuner och kommunförbund som har tillgång till en räddningscentral. Totalt finns 136 räddningscentraler som täcker

ledningsbehovet i 203 kommuner. Under året har 156 räddningsmän och 67 ammunitionsröjare utbildats. Under 2005 kommer endast civilpliktsutbildning att påbörjas före den 1 juni 2005 och den utbildning som planerats efter den tidpunkten ställs in. Detta innebär att endast 125 räddningsmän och 25 ammunitionsröjare kommer att utbildas. Installationen av det nya manöversystemet för utomhusvarning är i slutfasen (Stockholm och Göteborg kvarstår). Hela manöversystemet beräknas vara färdiginstallerat under första halvåret 2005.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

År	Intäkter	Kostnader
2004	283 227	312 782
2003	399 073	428 305

(Belopp i tkr)

Internationell förtroendeskapande verksamhet

Mål

Målet är att den internationella förtroendeskapande verksamheten skall utvecklas särskilt vad gäller övnings- och utbildningsverksamhet samt civil-militär samverkan.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa genomförd internationell förtroendeskapande verksamhet. Verksamhet inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) skall särredovisas.

Fyra PFF-kurser har genomförts vid tre av verkets skolor: Humanitarian, Environmental samt Command Control and Coordination som genomfördes i Moskva.

Räddningsverket har också medverkat i flera förberedande möten för den PFF-kurs som ska genomföras i Tallin, Estland i juni 2005.

Någon större internationell PFF-övning har inte genomförts under 2004. Vid den mindre övningen som genomfördes i Kaliningrad deltog verket med en observatör.

Räddningsverket har tillsammans med KBM deltagit i ett projekt inom ramen för NATO/PFF som syftar till att ta fram icke-bindande riktlinjer eller minimistandarder för skydd av civilbefolkningen vid CBRN-händelser. Resultaten ska länderna inom Euro Atlantic

Partnership Council (EAPC) kunna använda sig av på frivillig basis. Under året har verket deltagit i två seminarier, varav ett behandlade utbildning för ”first responders” inom projektet, samt i förberedelser inför det seminarium som ska hållas i Sverige i juni 2005.

Kommentar

Verket bedömer att de aktiviteter som genomförts har medverkat till att bibehålla det goda samarbetet inom utbildnings- och övningsområdet med berörda länder samt med EAPC. Ett tydligt uttalat behov finns att utöka antalet PFF kurser med åtminstone en till per år. Utvecklingsarbete pågår.

Ekonomi

År	Intäkter	Kostnader
2004	4 450	4 766
2003	6 269	6 598
2002	442	14 490

(Belopp i tkr)

Svåra påfrestningar

Mål

Målet är att åstadkomma en tillräcklig förmåga att skydda befolkningen och samhällsviktig verksamhet mot allvarliga skador till följd av katastrofer, sabotage eller terrorism så att samhällets grundläggande behov inom Statens räddningsverks ansvarsområde kan tillgodoses.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa om och i så fall hur beroendet av el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system utgör en begränsning för Räddningsverket att kunna bibehålla en godtagbar fredstida förmåga även vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller en godtagbar förmåga vid höjd beredskap. Här avsedd innebörd av begreppen el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system framgår av prop. 2001/02:158 Samhällets säkerhet och beredskap. Räddningsverket skall också redovisa om ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör en begränsning för ovan nämnda förmågor.

Denna återrapportering redovisas under verksamhetsgrenen inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen, avsnittet civilt försvar.

Kommentar till mål

Räddningsverket gör bedömningen att förmågan att skydda befolkningen och samhällsviktig verksamhet mot allvarliga störningar behöver förstärkas. De infrastrukturella resurserna, som till exempel räddningscentraler, behöver i högre grad anpassas för och i överensstämmelse med system för operativ ledning och kommunikation. Materiella liksom personella förstärkningsresurser behöver anpassas till olycks- och hotbilder. Sett ur ett regionalt perspektiv behöver förmågan särskilt stärkas på dessa områden.

Vid föregående års revision framkom återigen behovet av en översyn av beredskapslagret med anledning av en förändrad hotbild. Verket genomför för närvarande en analys av de behov som finns för att förstärka räddningstjänstens förmåga med materiel vid fredstida kriser och katastrofer. Omfattningen av behoven bedöms minska jämfört med behoven för höjd beredskap. Om verket ska avveckla materielen kommer det innebära stora hanteringskostnader. Om en nedskrivning av det bokförda värdet ska ske innebär det att skulden hos Riksgäldskontoret (RGK) ska återbetalas och finansieras med anslagsmedel. Räddningsverkets analys kommer under 2005 att fastställa behov av förstärkning för svår påfrestning. Räddningsverket ser ingen möjlighet att finansiera en tidigarelagd återbetalning till RGK inom nu planerade ekonomiska ramar. Ett beslut om nedskrivning innebär att anslagsmedel för detta måste omfördelas inom anslag 6:5 Civilt försvar alternativt att ytterligare medel tillförs området (fr.o.m. 2005 benämns anslaget 7:5 Krisberedskap).

Räddningsverket avser att lämna en skrivelse till Krisberedskapsmyndigheten, där de finansiella konsekvenserna kring en nedskrivning av materielen närmare beskrivs.

Särskild återrapportering

Resultatindikatorer och nyckeltal

Åtterrapporering

Räddningsverket skall i årsredovisningen genom resultatindikatorer, nyckeltal eller på annat sätt visa hur myndighetens verksamhet bedrivits effektivt och med god hushållning. Av redovisningen skall om möjligt framgå en jämförelse med de två närmast föregående åren. Utvecklingen skall analyseras och kommenteras.

Arbetet med att kostnadseffektivisera organisationen, som påbörjades i samband med Räddningsverkets interna planeringsinriktning för perioden 2003-2006, har fortsatt. I det interna planeringsarbetet för 2004-2007 betonas vikten av att iakttä en hög restriktivitet i ekonomin och söka kostnadseffektiva vägar för verksamheten. Inför 2004 genomfördes som ett led i detta en omorganisation av det administrativa arbetet. Vi har följt upp administrativa kostnader, resekostnader, andelen tågresor, konsultkostnader samt kostnad per utbildningsdag.

Administrativa kostnader

Administrativa kostnaderna storlek i förhållande till de totala kostnaderna exklusive transfereringar:

2004	2003	2002
12,5%	12,1%	12,9%

Med administrativa kostnader avses verksövergripande ledning och styrning inklusive intern revision. Vidare avses traditionellt administrativa kostnader såsom verksamhetsgemensam personal-, ekonomi- och dokumenthantering, IT- och affärsverksamhet samt juridisk verksamhet.

Det som definieras som administration har räknats om för åren 2002 och 2003 då vissa principförändringar har skett under 2004. Från och med 2004 sker ingen interndebitering av IT-verksamhet eller administrativ service vilket påverkar fördelningen. Intäkter från publikationer förs ut i organisationen och kostnader för central samordning och hantering av verkets SHM-arbete inräknas också i administrationen.

Minskad verksamhet som finansieras över Det civila försvaret och regeringens utgiftsbegränsningar under

året både inom Det civila försvaret och Skydd mot olyckor har gett effekt på verksamhetens totala kostnader. Vid sådana snabba förändringar är det svårt att få kortsiktiga effekter i den administrativa kostnadsmassan. Följden är att administrationen har fördelats på en lägre produktion. Minskad verksamhet ger inte motsvarande minskning i behov av administrativa insatser inom den centrala förvaltningen. Trots en ökad satsning på verkets SHM-verksamhet, ökad koncentration av ekonomifunktionerna till den centrala administrationen och en förstärkning av resurser för den administrativa servicen i samband med renoveringen av lokalerna i Karlstad har de totala administrativa kostnaderna kunnat hållas på samma nivå som föregående år. Den andel av den totala administrationen som direkt kan kopplas till produktionen redovisas under respektive verksamhetsgren.

Totalt sett innebär ovan beskrivna åtgärder att den totala administrationen har minskat även om det inte syns lika tydligt i reala termer i tabellen. Verket har inte satt någon tydlig gräns för vad som är en rimlig nivå för den administrativa kostnadsmassan i förhållande till verksamheten i övrigt. Det finns en medveten strävan att begränsa de administrativa kostnaderna och hela tiden söka effektivisera och rationalisera administrativa rutiner som även påverkar verksamheten i stort.

Resekostnader

Resekostnader per årsarbetskraft beräknas som resekostnader inklusive logikostnader i förhållande till antalet årsarbetskrafter:

2004	2003	2002
32 150 kr	30 705 kr	37 503 kr

En medveten satsning på alternativa kommunikationsvägar och en tydlig strategi att minska verkets resekostnader som ett av flera medel att nå ökad kostnadseffektivitet har, sett över perioden, lett till minskade resekostnader trots en ökad satsning på vissa verksamheter med många externa kontakter.

Tågresor

Andelen tågresor av totala antalet inrikes tåg- och flygresor:

2004	2003	2002
75%	71%	56%

Verkets strävan att styra över resande från flyg till tåg som en miljöförbättrande åtgärd har lett till en markant beteendeförändring med stora skillnader mellan åren. Det finns dock en praktisk gräns för hur stort resande som kan ske med tåg. Nivån 75% kan vara en långsiktigt hållbar nivå.

Konsultkostnader

Konsultkostnadsstrukturen har beräknats som kostnaderna för inhyrda konsulter i förhållande till personalkostnaderna:

2004	2003	2002
18,5%	18,6%	24,7%

Verkets konsultanvändning visar på en utplaning efter en tydligt sjunkande trend. Tidigare har ambitionen varit att lösa av dyra konsultinsatser med egen personal om ett långsiktigt behov av aktuell resurs kunnat påvisas. I avvaktan på verkets arbete med hur den framtida kompetensförsörjningen ska lösas föreligger en medveten försiktighet att öka den fasta personalstyrkan även om behovet av nya kompetenser finns. På kort sikt kan det ge en ökning av tillfälliga anställningar respektive konsultanvändning.

Kostnad per utbildningsdag

I den kraftiga omställning som skett inom utbildningsverksamheten har behovet av att finna kostnadseffektiva lösningar blivit särskilt framträdande. En metod för att följa upp detta är att använda ett nyckeltal för att mäta kostnaden per utbildningsdag för den anslagsfinansierade utbildningen:

2004	2003	2002
1 908 kr	2 777 kr	3 579 kr

Förändringen av grundutbildningen har inneburit att det totala antalet utbildningsdagar ökat kraftigt. Den stora skillnaden mellan 2002 och 2003 kan främst härledas till att det under 2002 genomfördes betydligt färre utbildningsdagar. Det förvaltnings- och utbildningsadministrativa stödet inom CRS har därför kunnat spridas på ett större antal dagar. Under 2003 vidtogs åtgärder för att effektivisera utbildningsverksamheten, vilket bl.a. innebar uppsägning av personal. Resultatet av dessa åtgärder återspeglas i den ytterligare sänkning av kostnaden som kunnat konstateras för 2004. För att säkerställa att utbildningsverksamheten, trots kraftiga nedskärningar i personal och övriga resurser, bedrivs med god kvalitet genomförs regelbundet

kvalitetsmätningar. Resultaten av mätningarna 2004 visar på fortsatt nöjda elever, trots att verksamheten idag kostar mindre än tidigare.

Kompetensförsörjning

Statens räddningsverk skall verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens. Räddningsverket skall formulera mål för kompetensförsörjningen som har en klar och tydlig koppling till målen för verksamheten, myndighetens uppgifter, nuvarande kompetensförsörjning och bedömning av arbetsmarknadsläget. Målen skall vara konkreta och uppföljningsbara.

Åtterrapporering

Statens räddningsverk skall redovisa i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjningen under 2004 har uppnåtts, vilka åtgärder som har vidtagits och vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning under 2005 respektive 2006-2007. Redovisningen av mål skall i första hand fokusera på personalens åldersstruktur, könsfördelning, rörlighet samt myndighetens arbete för att främja etnisk och kulturell mångfald. Redovisningen skall göras av grupper av anställda inom de tre kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens om så är lämpligt.

Mål och åtgärder under 2004

Den 1 januari 2004 infördes en ny organisation som innebar bland annat nya arbetsformer, ombemanningsförfaranden och avveckling av personal.

Med anledning av omorganisationen har ett stort antal nyrekryteringar genomförts, då vakanser uppstod på grund av förändrade uppgifter och arbetssätt.

Under året startades projektet "Strategisk kompetensförsörjning inom den centrala förvaltningen". Syftet är att successivt förbättra verkets mål, strategier och åtgärder för ett långsiktigt kompetensförsörjningsarbete. Det innebär bland annat att säkerställa att tillräcklig kompetens finns för att genomföra och vidareutveckla verkets verksamhet. Ett av projektmålen är att kompetensförsörjningsarbetet ska uppfattas som en naturlig del i arbetet med planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten. Det ska också förtydliga

de individuella utvecklingsplanernas betydelse i arbetet med verksamhetens utveckling. Avsikten är att genomförandet av kompetensförsörjningsåtgärderna ska ske i takt med att strategierna utvecklas.

Det interna kompetensutvecklingsutbudet i form av utbildningar har breddats under 2004 med bland annat utbildning inom Office-paketet samt utbildning i projektarbete utifrån den generella projektmodell som Räddningsverket har beslutat sig för att tillämpa. Under året har arbete pågått med att organisera en verksamhetsövergripande risk- och säkerhetsutbildning för anställda för att ge baskunskaper om säkerhetsarbete, riskhantering samt olycksutvecklingen i Sverige och internationellt.

Chefsförsörjningsfrågorna har uppmärksamats genom ett projekt med uppgift att finna former och innehåll för att utveckla nuvarande chefer och för att identifiera chefsämnen bland medarbetare. Ett antal interna chefsutbildningar har anordnats vilka har bestått av arbetsrätt, anställningsvillkor, förvaltningsekonomi, individuella utvecklingsplaner, lönesättande samtals, jämställdhet och rehabilitering.

Under 2004 beslutade Räddningsverkets ledning att ge jämställdhetsfrågorna långsiktig hög prioritet. I mars 2004 fastställdes ramarna för projekt "Jämställdhetsutveckling i Räddningsverket" som kommer att pågå till och med 2008. Projektet ska starta utvecklingsprocesser som rör värderingar, attityder och beteenden och som ska ge bestående förändringar som ökar jämställdheten i Räddningsverket.

Mål och planerade åtgärder för år 2005 - 2007

Projektet "Strategisk kompetensförsörjning" inom den centrala förvaltningen går under 2005 in på det andra och sista året. Samtliga organisatoriska enheter kommer att påbörja sitt arbete med att arbeta fram valda kompetensprofiler och kompetensidéer för sina respektive verksamhetsområden. Projektgruppens uppgift är dessutom att dra slutsatser av de erfarenheter som gjorts under projektiden för att implementera nödvändiga strukturer för det fortsatta arbetet med strategisk kompetensförsörjning i framtiden. Fortsatt arbete med strategisk kompetensförsörjning inom CRS kommer att ske med stöd av Institutet för personal- och företagsutveckling (IPF) under våren 2005.

I början av 2005 kommer verkets ledningsgrupp att genomföra ett arbetsseminarium som bland annat ska leda till förslag som kan stödja ledarskapet i Räddningsverket och den fortsatta ledarutvecklingen i takt med förändrade förväntningar och behov. Det interna utbildningsutbudet riktat till chefer kommer att fortsätta utvecklas i linje med de behov som framkommer.

Den kommande tvåårsperioden kommer att innebära ett omfattande rekryteringsarbete med anledning av beslutad utökning av den internationella verksamheten med nyetablering i Kristinehamn samt fortsatt uppbyggnad av Nationellt centrum för lärande från olyckor (NCO) i Karlskoga.

Den interna risk- och säkerhetsutbildningen kommer att genomföras för första gången under hösten 2005.

Lönekartläggning enligt jämställdhetslagens krav har genomförts 2004 i anslutning till årslönerevisionen, genom en samlad gruppering av Räddningsverkets löner enligt BESTA-systemets struktur och med redovisningstonvikt på kvinnors relativa löneläge. Under 2005 ska metoder för arbetsvärdering och systematisk individbedömning arbetas fram för tillämpning i hela organisationen. Detta kommer framöver att utgöra en mer förfinad strukturerad grund för lönekartläggningsarbetet.

Under 2005 ska mellancheferna påbörja sin utbildning i jämställdhetskunskap. En temadag om jämställdhet för all personal ska också hållas vid varje arbetsställe. Under 2005 ska samtidigt referensnätverket för jämställdhetsutveckling i Räddningsverket genomgå en fördjupad jämställdhetsutbildning. En ny jämställdhetsplan samt relevant statistik ska tas fram och projektet ska synliggöras för hela organisationen på intranätet. Fördjupat internt jämställdhetsarbete, kartläggning och analys samt utbildning för alla medarbetare påbörjas i slutet av 2005 och fortsätter 2006-2007.

Räddningsverket fastslår i sitt personalpolitiska program en strävan efter att öka den etniska mångfalden. Hur detta ska ske förtydligas i Räddningsverkets riktlinjer för etnisk mångfald. En av de viktigaste åtgärderna är att beakta mångfaldsaspekten vid rekrytering. Det innebär att arbetssökande med invandrarbakgrund kallas till anställningsintervjuer när kompetenskraven bedöms vara uppfyllda. Utländska betyg värderas noggrant och vid lika kompetens hos sökande övervägs särskilt möjligheten att stärka den etniska mångfalden.

Sjukfrånvaro

Redovisning av sjukfrånvaro enligt 7 kap 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Sjukfrånvaro	2004 procent	2003 procent
Totalt	3,99	4,25
Varav andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	73,74	70,69
Kvinnor	6,21	7,47
Män	2,48	2,16
Anställda -29 år	2,82	2,40
Anställda 30-49 år	4,02	3,67
Anställda 50 år-	4,12	5,16

Den genomsnittliga sjukfrånvaron under 2004, i förhållande till möjlig närvaro, har liten minskning från föregående år. Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer har däremot en större ökning från föregående år. Liksom för riket som helhet är kvinnor överrepresenterade när det gäller långtidssjukskrivningar.

Räddningsverket har under 2004 arbetat fram strukturer och rutiner för att säkerställa ett effektivt rehabiliteringsarbete på centrala förvaltningen. Arbetet fortsätter under 2005. I övrigt finns ett antal stödjande friskvårdsaktiviteter att tillgå för personalen, såsom rätt att utöva fysisk träning på betald arbetstid 1 timme/vecka, tillgång till träningslokaler i anslutning till arbetsplatsen, rehabiliterande massage och viktreduceringsprogram. Genom verkets fritidsföreningar stimuleras till ytterligare friskvårdsaktiviteter.

Gemenskapsmekanismen

Statens räddningsverk skall i förhållande till Kommissionen vara behörig myndighet och Sveriges kontaktpunkt för tillämpning av Rådets beslut den 23 oktober 2001 om inrättande av en gemenskapsmekanism för att underlätta ett förstärkt samarbete vid biståndsinsatser inom räddningstjänsten (2001/792/EG, Euratom). Räddningsverket skall svara för uppgifter som åligger Sverige och skall samordna det nationella arbetet med att bygga upp och upprätthålla en insatsberedskap enligt beslutet om gemenskapsmekanism.

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa genomfört arbete.

Räddningsverket har under 2004 utvecklat beredskapen för insatser inom ramen för gemenskapsmekanismen. På EU-nivå har verket deltagit aktivt i den kommitté som förvaltar beslutet om gemenskapsmekanismen och som under året bland annat har diskuterat användandet av gemenskapsmekanismen i samband med en eventuell terroristattack på ett land inom unionen. Räddningsverket har under 2004 deltagit med team i en övning och med observatörer i två övningar inom ramen för gemenskapsmekanismen. Räddningsverket har vidare genomfört fyra kurser, tillsammans med Beredskabsstyrelsen i Danmark. Kurserna genomförs på uppdrag av Kommissionen som en del i att bygga upp gemenskapsmekanismen och utveckla ländernas möjlighet att tillsammans göra effektiva insatser. Som Sveriges kontaktpunkt för gemenskapsmekanismen har Räddningsverket kallat till två samverkansmöten med andra svenska myndigheter under 2004. Mötena har bland annat syftat till att skapa rutiner för informationsspridning av förfrågningar om assistans samt information om inträffade olyckor från gemenskapsmekanismens Monitoring and Information Centre (MIC). Räddningsverket har samordnat Sveriges information till Kommissionen och Rådet angående vilka resurser som kan ställas till förfogande i händelse av en terroristattack inom EU eller en krisanteringsinsats utanför unionen, där räddningstjänstresurser kan komma att efterfrågas. Räddningsverket har varit aktivt i den arbetsgrupp som har arbetat med att utveckla det gemensamma informations- och kommunikationssystemet, CECIS. En representant för verket har deltagit i en av Kommissionen anordnad kurs för att kunna utbilda framtida användare av systemet.

Nationella skadeförebyggande Programmet

Återrapportering

Statens räddningsverk skall ansvara för det nationella skadeförebyggande programmet och i samverkan med berörda myndigheter och organisationer utveckla och stödja det lokala skadeförebyggande arbetet. En redovisning av genomfört arbete skall lämnas i årsredovisningen för 2004.

Arbetet med det nationella skadeförebyggande programmet (SFP) har genom bland annat statistikutveckling, enkätundersökning, samverkan, seminarier, deltagande i konferenser, skrifter och utbildning bidragit till att skapa förutsättningar för att säkerheten och tryggheten för befolkningen ska öka och för att riskerna för personskador ska minska. Verksamheten bidrar till att skapa en god förmåga hos kommunerna att arbeta systematiskt med säkerhetsfrågor utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Utarbetandet av en gemensam strategi för det nationella skadepreventiva arbetet hos myndigheter inom samverkansgruppen för skadepreventiva frågor fortsätter. Inriktningen är att genom samverkan inom gruppen och med stark förankring inom respektive myndighet vara pådrivande i utvecklingen av det skadeförebyggande och säkerhetsfrämjande arbetet.

Tillsammans med Aktionsgruppen för de 14 utnämnda säkra och trygga kommunerna har arbetet fortsatt med att stödja lokalt skadeförebyggande och säkerhetsfrämjande arbete. Under 2004 har Motala och Falköpings kommuner av WHO återutnämnts som ”En säker och trygg kommun”. Töreboda kommun förväntas bli utnämnd under 2005.

Verket har deltagit i återuppriktandet av en samrådsgrupp om suicidprevention. Syftet är att skapa ett forum för diskussioner kring strategier och metoder och möjligheter till nätverksbyggande. Möten har hållits med Folkhälsoinstitutet, Socialstyrelsen och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa (NASP).

I samarbete med Karlstads universitet och Länsstyrelsen i Värmland genomfördes under hösten 2004 en 5-poängsutbildning i Kommunbaserat säkerhetsarbete (KBS). Innehållet i KBS har redovisats för Krisberedskapsmyndigheten.

Utvecklingen av Risklinjen, som är ett särskilt telefonnummer dit allmänheten kan ringa och rapportera om skaderisker och tillbud, har påbörjats. Avsikten är att ”sy ihop” de kommuner som är anslutna till SOS-Alarm via ett 020-nummer med de kommuner som har valt att ha en egen Risklinje.

Lämnade bidrag till organisationer med mera från anslaget 7:4

Återrapportering

Statens räddningsverk skall i årsredovisningen redovisa samtliga bidrag som lämnats till organisationer m.m. från anslaget 7:4 Samhällets skydd mot olyckor samt ange vilken verksamhet bidragen använts till, mål och bedömda nyttoeffekter.

På Räddningsverkets uppdrag genomför Svenska Brandskyddsföreningen (SBF) självskyddskurser i brandkunskap riktade till allmänheten i hela landet. Svenska Livräddningssällskapet (SLS) genomför, också på uppdrag från Räddningsverket, kurser i vattensäkerhet för 6-åringar samt för vuxna ur invandrare- och låginkomstgrupper. Åtgärderna bidrar till målet att den enskilde medborgaren bättre kan ta sitt ansvar och tillvarata sina möjligheter att genom egna åtgärder bidra till att skyddet mot olyckor stärks.

Lämnade bidrag uppgår till 3 093 tkr (SBF) respektive 1 150 tkr (SLS).

Bedömda nyttoeffekter

Kunskaper om brandskydd, som förmedlas genom SBF:s kurser, bedöms bidra till den enskildes förmåga att vidta såväl förebyggande som förberedande åtgärder mot brand, vilket är ett led i att minska antalet bränder och antalet omkomna och skadade i bränder.

Genom den utbildning i vattensäkerhet som SLS bedriver ökar vanan att vistas i och vid vatten vilket är ett led i arbetet att minska antalet drunknade och drunkningstillbud.

Investeringsplan

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa investeringsarnas utfall. I de fall utfallet skiljer sig från planen skall detta kommenteras och motiveras.

Budgeten enligt regleringsbrev på 45 400 tkr baseras på Räddningsverkets budgetunderlag för perioden 2004-2006. I Räddningsverkets verksamhetsplan för 2004 fastställdes den interna budgeten till 50 690 tkr. Avvikelsen mellan den interna budgeten och det faktiska utfallet beror till största delen på att viss del av anskaffningen av RDS-mottagarna har tidigare lagts till 2004 för att i tid hinna med planerad utdelning under 2005. I Räddningsverkets regleringsbrev för 2004 finns angivet ett undantag från 5§ kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188), som innebär att verket inte behöver lånefinansiera anläggningstillgångar som används eller kommer att användas i samband med internationella katastrof- och räddningsinsatser. Tidigare år har Räddningsverket valt att anslagsfinansiera dessa tillgångar och det är på det som budgeten enligt regleringsbrev baseras. Inför 2004 gjorde Räddningsverket bedömningen att det inte fanns utrymme att finansiera dessa tillgångar via anslaget och valde därför lånefinansiering. Under 2004 gjordes ett undantag från principen med lånefinansiering och det var för tillgångar som anskaffades som kompletteringar till tidigare anskaffade anslagsfinansierade tillgångar, totalt 212 tkr.

Belopp i tkr	Budget 2004 enligt regleringsbrev	Utfall 2004
Övriga förvaltningsinvesteringar	39 900	46 453
Internationell beredskap	5 500	10 769
Summa investeringar	45 400	57 222
Lån	39 900	57 010
Anslag	5 500	212
Summa finansiering	45 400	57 222

(Belopp i tkr)

Plan för motverkning av diskriminering

Åtterrapporering

Statens räddningsverk skall redovisa utarbetad plan för att motverka diskriminering av homosexuella, bisexuella och transpersoner.

Den handlingsplan som Räddningsverket utarbetat anger åtgärder som i första hand syftar till ökad kunskap och ökat medvetande hos Räddningsverkets personal för att på så sätt undvika och motverka olika typer av diskriminering och trakasserier. Räddningsverket kommer också att göra en översyn av policydokument, informationsmaterial med mera för att upptäcka eventuell dold diskriminering.

Skogsbrandbevakning

Åtterrapporering

Statens räddningsverk skall utvärdera konsekvenserna av att Räddningsverket fr.o.m. 2002 upphört att lämna bidrag till skogsbrandbevakningsverksamhet med flyg. Räddningsverket skall redovisa lägesrapport för arbetet i årsredovisningen för 2004 och slutredovisning i årsredovisningen för 2005.

Räddningsverket har under året påbörjat insamling av statistik från landets länsstyrelser som redovisar aktivitet och flygrörelser i form av skogsbrandbevakning i respektive län för åren 2002 - 2004. Målsättningen med detta är att få en bild från länsstyrelserna av hur stor vikt man anser att skogsbrandbevakning med flyg har och vilka olika lösningar för finansiering som genomförts. Vidare pågår sammanställning av statistik om skogsbränder, avbränd areal, uppskattade kostnader med mera för åren 2002-2003 (även 2004 avser man att redovisa i en slutrapport). Räddningsverket avser ställa ovanstående i relation till föregående period för jämförelse. Räddningsverket återkommer med slutredovisning i samband med årsredovisningen 2005.

Redovisning av överlåtelse av övertalig materiel

Återrapportering

Statens Räddningsverk skall redovisa genomförd överlåtelse i delårsrapport och årsredovisning. Eventuella kostnader i samband med avyttringen skall redovisas separat.

Verket har överlåtit övertalig materiel från beredskapslaget internt inom myndigheten. Materielen avser begagnade RB90-ytterdräkter, som överlåtit till utbildningsverksamheten. Solna kommun har fått överta äldre materiel i samband med neddragning av antalet typskador i kommunerna.

Det bokförda värdet av den överlåtna materielen uppgår till 34,4 tkr. Av detta utgör 33,9 tkr den interna överlåtelsen och 0,5 tkr överlåtelse till kommunen.

Resultatområden

Fortbildning och uppdragsutbildning

Omsättningen har ökat med 14% jämfört med föregående år, dock har budgeterad omsättning inte uppnåtts fullt ut. Under året har resurserna ökat för att utveckla nya utbildningar, samt för marknadsföring av dessa. De satsningar som genomförts kommer att bidra till en fortsatt ökad volym för verksamheten.

Konferens- och internatverksamhet

Verksamhetens förutsättningar har förändrats under året. Fler och fler räddningstjänster väljer andra boendeformer än den internatform som erbjuds på skolorna. Detta påverkar även restaurangverksamheten negativt. Osäkerheten förutspåddes redan inför 2003, då priserna höjdes kraftigt för att möta en minskad omsättning i år. Årets underskott på 4 158 tkr balanseras mot det ingående överskott som finns för verksamheten. En översyn av verksamheten genomförs för att möta kommande avveckling av civilpliktsutbildningen.

Intyg för ADR-förare och examination av säkerhetsrådgivare för farligt gods

Drygt 26 000 ADR-prov har beställts och drygt 14 000 förarintyg har utfärdats under året. Antalet godkända utbildningsanordnare uppgår till 217 företag och organisationer. Räddningsverket avser att gå vi-

dare med att låta Vägverket genomföra examination av ADR-förare.

Säkerhetsrådgivarna rapporterar kontinuerligt till Räddningsverket inträffade olyckor och tillbud där farligt gods är inblandat. Under 2004 inkom 63 sådana rapporter, vilket är en minskning med 28 jämfört med 2003. Verket har under 2004 anordnat 49 provtillfällen för examination av säkerhetsrådgivare och 373 personer har godkänts. Totalt finns nu drygt 1 000 examinerade säkerhetsrådgivare i landet.

Internationella hjälpinsatser

Resultatområdet uppvisar ett överskott på 1 914 tkr på grund av försäljning av materiel. Det ackumulerade överskottet för resultatområdet är 4 547 tkr. Närmare beskrivning av hjälpinsatserna finns redovisad under verksamhetsgrenen Internationella bistånds- och räddningsinsatser.

Tjänsteexport

Räddningsverkets tjänsteexport har under året haft en fortsatt gynnsam utveckling. Intresset för verkets tjänster är fortsatt stort. Samarbetet med kommunala holländska räddningstjänster har utvecklats ytterligare. Utbildningen bedrivs framgångsrikt vid Räddningsverket Revinge och vissa moment har även genomförts vid Räddningsverket Skövde. Även utbildning för andra internationella intressenter har bedrivits vid verkets skolor. Omsättningen har under året ökat relativt kraftigt främst beroende på det utökade samarbetet med Holland och resultatet utvecklas positivt. Det balanserade underskottet från 2003 har vänts till ett överskott på 574 tkr.

Utfall per resultatområde 2004

Resultatområde	Intäkt	Kostnad	Årsresultat	Balanserat resultat
Fortbildning och uppdragsutbildning	25 090	26 138	-1 048	2 624
Konferens- och internatverksamhet	52 579	56 737	-4 158	3 526
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods	5 076	3 608	1 468	7 324
Tjänsteexport	17 719	15 123	2 596	574
Internationella katastrof- och räddningsinsatser	65 690	63 776	1 914	4 547

(Belopp i tkr)

Vid avstämning av balanserat resultat t o m. 2003 mellan bokföring och motsvarande tabell i årsredovisningen 2003 upptäcktes smärre differenser. Justering av balanserat resultat med anledning av detta har gjorts i ovanstående tabell med 1 tkr för Fortbildning och uppdragsutbildning, 12 tkr för Konferens- och internatverksamhet samt -34 tkr för Internationella katastrof- och räddningssinsatser.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(Beloppen anges i tusentals kronor)

		2004	2003
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		582 489	539 569
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	191 716	226 426
Intäkter av bidrag	Not 2	207 997	266 491
Finansiella intäkter	Not 3	883	252
Summa verksamhetens intäkter		983 085	1 032 738
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 4	-453 991	-541 890
Kostnader för lokaler		-83 512	-85 370
Övriga driftskostnader		-323 699	-308 049
Finansiella kostnader	Not 5	-19 323	-30 370
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 6	-128 060	-129 680
Summa verksamhetens kostnader		-1 008 585	-1 095 359
Verksamhetsutfall		-25 500	-62 621
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	Not 7	17 773	15 185
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-17 273	-15 185
Saldo uppbördsverksamhet		500	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	Not 8	71 122	119 148
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		122 397	177 811
Lämnade bidrag		-202 107	-294 801
Saldo transfereringar		-8 588	2 158
Årets kapitalförändring	Not 9	-33 588	-60 463

Balansräkning

(Beloppen anges i tusentals kronor)

		2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 10	3 753	2 759
Summa immateriella tillgångar		3 753	2 759
Materiella tillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	Not 11	36 026	27 081
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 12	15 521	14 719
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 13	94 897	104 735
Pågående nyanläggningar	Not 14	51 265	25 156
Beredskapstillgångar	Not 15	871 682	945 388
Summa materiella tillgångar		1 069 391	1 117 079
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	Not 16	87 571	96 239
Summa varulager m.m.		87 571	96 239
Fordringar			
Kundfordringar	Not 17	33 931	12 498
Fordringar hos andra myndigheter	Not 18	28 809	24 088
Övriga fordringar	Not 19	1 028	-191
Summa fordringar		63 768	36 395
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		18 146	17 405
Upplupna bidragsintäkter		8 628	14 733
Övriga upplupna intäkter		15 800	25 152
Summa periodavgränsningsposter	Not 20	42 574	57 290
Avräkning med statsverket	Not 21	54 780	41 580
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 22	23 489	67 886
Kassa, postgiro och bank		2 225	3 848
Summa kassa och bank		25 714	71 734
Summa tillgångar		1 347 551	1 423 076

(Beloppen anges i tusentals kronor)

		2004-12-31	2003-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	Not 23	394 669	439 065
Balanserad kapitalförändring	Not 24	72 736	88 591
Kapitalförändring enligt resultaträkning		-33 588	-60 463
Summa myndighetskapital		433 817	467 193
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 25	24 011	31 569
Summa avsättningar		24 011	31 569
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 26	669 435	713 603
Skulder till andra myndigheter	Not 27	42 522	33 979
Leverantörsskulder	Not 28	88 533	71 982
Övriga skulder	Not 29	14 784	13 975
Förskott från uppdragsgivare och kunder	Not 30	2 608	508
Summa skulder m.m.		817 882	834 047
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		39 625	60 014
Oförbrukade bidrag		180	9 427
Övriga förutbetalda intäkter		32 036	20 826
Summa periodavgränsningsposter	Not 31	71 841	90 267
Summa kapital och skulder		1 347 551	1 423 076

Anslagsredovisning 2004-12-31

Anslag/post		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelade medel
Utgiftsområde 6 Totalförsvaret			
7:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	0	25 000
7:3	Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst Enligt 7 kap. § 2 LSO Enligt 7 kap. § 3 LSO Statens haverikommissions utredningar Kustbevakningen		
Delsumma 7:3		2 142	20 000
7:4.1	Förvaltning	Not 32	619 083
7:4.2	Utredning allvarliga olyckor	589	2 100
Delsumma 7:4		17 551	621 183
Totalsumma		19 693	666 183
	Not 33		

Inkomsttitelredovisning		Beräknat belopp	Inkomster
Avräknat mot inkomsttitel:			
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	15 000	16 093
2625	Utförsäljning av beredskapslager	-	1 181
2713	Vattenföreningens avgifter	2 000	-

Finansiella poster

Högstbelopp

Anslag	Avser	Villkor	Utfall
7:2	Utgift från anslag 7:2	25 000	24 960
7:3	Utgift från anslag 7:3	23 100	21 550
7:3	Utgift för stöd till Baltikum i samband med räddningsinsatser	1 000	-
7:4	Utgift från anslag 7:4	610 183	607 314
7:4.1	Utgift för grundutbildning för deltidsanställd räddningsspersonal	35 000	9 873
7:4.1	Utgift för stipendiegivning	20	5
7:4.1	Utgift för avveckling av totalförsvarspliktiga	11 500	8 993

(Belopp anges i tusentals kronor)

Fördelade anslags- belopp	Omdisp anslag	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utfall Utgifter 04-12-31	Utgående över- föringsbelopp 04-12-31
			25 000	-24 960	40
				582	
				12 498	
				1 131	
				7 339	
			22 142	-21 550	592
			636 045	-605 290	30 755
			2 689	-2 024	665
			638 734	-607 314	31 420
0	0	0	685 876	-653 824	32 052

Bemyndiganderedovisning

(Belopp anges i tusentals kronor)

Anslag/post	Tilldelad bemyndigande- ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				År 2005	År 2006	År 2007	
7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra natur- olyckor	Not 34	15 000	12 598	11 966	10 916	1 050	0

Finansieringsanalys

(Belopp anges i tusentals kronor)

	2004	2003	
DRIFT			
Kostnader	-868 980	-919 931	Not 35
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	582 490	539 569	
Intäkter av avgifter och ersättningar	186 826	224 158	Not 36
Intäkter av bidrag	207 997	266 491	
Övriga intäkter	883	252	
Summa medel som tillförts för finansiering av drift	978 196	1 030 470	
<i>Minskning av lager</i>	<i>8 668</i>	<i>-25 905</i>	
<i>Minskning av kortfristiga fordringar</i>	<i>1 045</i>	<i>15 231</i>	
<i>Minskning av kortfristiga skulder</i>	<i>-11 046</i>	<i>41 592</i>	
Kassaflöde från drift	107 883	141 457	
INVESTERINGAR			
Investering i materiella tillgångar	-92 186	-66 269	
Investering i immateriella tillgångar	-1 507	-100	
Summa investeringsutgifter	-93 693	-66 369	
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret	46 734	35 442	
-amorteringar	-90 903	-91 376	
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten	213	8 692	
Försäljning av anläggningstillgångar	5 273	7 429	
-därav medel som tillförts statsbudgeten			
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar	-38 683	-39 813	
<i>Förändring av kortfristiga skulder</i>	<i>261</i>	<i>3 768</i>	
Kassaflöde till investeringar	-132 115	-102 414	
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avg m m som inte disponeras av myndigheten	17 773	15 185	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	-500		
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>	<i>17 273</i>	<i>15 185</i>	
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet</i>	<i>-17 273</i>	<i>-15 185</i>	
Kassaflöde till uppbördsverksamhet	0	0	
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag	-202 107	-294 801	
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>	<i>-202 107</i>	<i>-294 801</i>	
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten	71 122	119 148	
Medel som erhållits från andra myndigheter	122 397	177 811	
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet	193 519	296 959	
Kassaflöde från transfereringsverksamhet	-8 588	2 158	
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-32 820	41 201	
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början	113 314	72 113	
Ökning av kassa och postgiro	1 345	-777	
Minskning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	-44 397	53 405	
Ökning av avräkning med statsverket	13 200	-13 660	
Minskning av banktillgodohavanden	-2 968	2 233	
Summa förändring av likvida medel	-32 820	41 201	
Likvida medel vid årets slut	80 494	113 314	

Noter till balansräkning, resultaträkning, anslagsredovisning, bemyndiganderedovisning och finansieringsanalys

Redovisningsprinciper

Allmänt

Belopp anges i tusentals kronor där annat ej anges.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och enligt god redovisningssed.

Värdering av lager

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det verkliga värdet på balansdagen. Det lägsta värdet har för publikationer bedömts vara försäljningspris minskat med beräknad försäljningsomkostnad och för resterande lager anskaffningspris.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder upptas till belopp varmed de beräknas inflyta efter en individuell bedömning. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk med en ekonomisk livslängd på 3 år eller längre. För förvaltningstillgångar har ett undre värde satts till 10 tkr.

Avskrivningar på anläggningstillgångar beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd, varvid följande livslängder används:

Datasystem	4 år
Byggnader och markanläggningar	10, 20 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3, 4, 5, 7, 8, 10 år
Beredskapstillgångar	5, 15, 20, 30 år

Fördelning av gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader har fördelats till resultatområden med respektive områdes kostnader som bas. För fortbildning och uppdragsutbildning, konferens- och internatverksamhet och tjänsteexport har en tiondel av fördelningsbeloppet redovisats på respektive område. Fördelningsbeloppet för gemensamma kostnader för intryg för förare och säkerhetsrådgivare har korrigerats med avseende på viktningen, från en tiondel till en tredjedel. Verkets omorganisation har inneburit att en större del av verksamheten än tidigare fr.o.m. 2004 inräknas i det gemensamma stödet.

Förändrade redovisningsprinciper

Materiel som används i utbildningsverksamheten invärderades 2003 och redovisas under balansposten varulager.

I bokslutet 2003 värderades inköp gjorda 2003 till 75% av anskaffningsvärdet, inköp under 2002 till 50 % och inköp gjorda 2001 till 25%. Under 2004 förfinades indelningen av materielen i grupper efter beräknad förslitningstid. Grupperna omfattar tider från 3 till 8 år. Förändringen har tagits på årets resultat med 3 025 tkr. Totalt värde på invärderat utbildningsmateriallager uppgår till 2 970 tkr.

Enligt undantag från EA-regler i Räddningsverkets regleringsbrev behöver myndigheten inte finansiera anläggningstillgångar som används eller kommer att användas i samband med internationella katastrof- och räddningsinsatser med lån i Riksgäldskontoret enligt 5§ kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188). Dessa får istället finansieras från anslag. Fr.o.m. 2004 har Räddningsverket valt att lånefinansiera dessa tillgångar, dock med undantag för anskaffningar som avser kompletteringar till tidigare anskaffade anslagsfinansierade tillgångar. Principen för redovisning av erhållna och förmedlade bidrag från EU har ändrats fr.o.m. 2004, vilket innebär att nettoredovisning tillämpas istället för som tidigare bruttoredovisning. Principen för redovisning av medel från SIDA har ändrats fr.o.m 2004, vilket innebär att erhållna medel redovisas som förutbetalda intäkter istället för forskott. Fr.o.m. 2004 sker avskrivningar av förvaltningstillgångar månaden efter att anskaffning gjorts. Tidigare år har avskrivningar bokförts för ett helt år oavsett när anskaffningen gjordes under året.

Osäkra framtida kostnader

Regeringen anger i prop. 2004/05:5 att inskrivning av totalförsvarspflichtiga räddningsmän, sanerare och ammunitionsröjare för grundutbildning till kommunala krigsorganisationer ska avbrytas och utbildning upphöra senast den 1 september 2005. Räddningsverket skall enligt regeringsbeslut utarbeta en avvecklingsplan och redovisa denna i samband med budgetunderlaget för 2006. Framtida kostnader för avveckling av verksamheten kan beräknas och bokföras först då regeringen tagit ställning till avvecklingsplanen.

Not 1

	2004	2003
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen	20 916	22 406
Intäkter av offentligrättsliga avgifter	-	7
Övriga intäkter i verksamheten	4 659	3 136
Intäkter per resultatområde		
Fortbildning och uppdragsutbildning	25 090	21 877
Konferens- och internatverksamhet	52 579	55 635
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transporter av farligt gods	5 076	3 756
Tjänsteexport	17 718	10 544
Internationella katastrof- och biståndsinsatser	65 678	109 065
Summa intäkter för resultatområden	166 141	200 877
Summa	191 716	226 426

Not 2

	2004	2003
Intäkter av bidrag		
Krisberedskapsmyndigheten	198 165	257 394
Övriga statliga myndigheter	2 935	5 245
Bidrag från EU	5 668	4 199
Övriga	1 229	-347
Summa	207 997	266 491

Not 3

	2004	2003
Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto hos RGK	577	-165
Ränta bank m m	6	416
Valutakursdifferens	300	-
Övriga finansiella intäkter	-	1
Summa	883	252

Av de finansiella intäkterna avser 13 tkr resultatområdena.

Not 4

	2004	2003
Kostnader för personal		
Löner och arvoden	-285 798	-320 310
Förändring av semesterlöneskuld	-122	-1 497
Övriga ersättningar	-10 798	-14 170
Arbetsgivar- och pensionsavgifter	-143 883	-193 769
Övriga personalkostnader	-13 390	-12 144
Summa	-453 991	-541 890

I personalkostnaderna för 2003 ingår uppsägningslöner och beräknade framtida pensioner med anledning av verkets omorganisation.

Not 5

	2004	2003
Finansiella kostnader		
Ränta på lån hos RGK	-19 052	-29 417
Ränta på räntekonto hos RGK	-11	-470
Övriga räntekostnader	-215	-303
Övriga finansiella kostnader	-45	-180
Summa	-19 323	-30 370

Not 6

	2004	2003
Avskrivningar		
Balanserade utgifter för forskning och utveckling	-1 313	-1 292
Byggnader och mark	-7 853	-8 195
Maskiner, inventarier, installationer m m	-34 884	-41 269
Beredskapstillgångar	-84 010	-78 924
Summa	-128 060	-129 680

Not 7

	2004	2003
Intäkter av avgifter m m som inte disponeras av myndigheten		
Avgifter m m för brandfarliga och explosiva varor	16 593	15 185
Reavinst anläggningstillgångar	1 180	-
Summa	17 773	15 185

Avgiftsintäkterna för brandfarliga och explosiva varor har uppskattats utifrån erfarenhet och muntliga uppgifter från berörda företag. Övertalig, lånefinansierad beredskapsmateriel har sålts och överskottet har redovisats mot inkomsttitel 2625.

Not 8**Transfereringar**

Verksamhet som bedrivs inom verksamhetsområdet Det civila försvaret finansieras fr.o.m. 2003 med bidrag som rekvideras från Krisberedskapsmyndigheten. Förändringen i lämnade bidrag mellan åren beror främst på att produktion av nya skyddsrum upphörde 2002 samt att utbetalning av bidrag till frivilliga försvarsorganisationer görs av Krisberedskapsmyndigheten fr.o.m. 2003. Utestående åtagande för ersättningar för räddningscentraler uppgår till 35 129 tkr varav 26 686 tkr beräknas falla ut under 2005. Saldot i avsnittet är en periodisering av transferering i lager.

Not 9

	2004	2003
Årets kapitalförändring		
<i>Utgifter/inkomster som anslags- avräknats men som inte utgör kostnad i resultaträkningen:</i>		
Årets amorteringar	25 623	30 756
<i>Kostnader/intäkter som påverkat resultaträkningen men som inte anslagsavräknats:</i>		
Periodiseringar	1 825	-1 412
Förändring personalrelaterade periodiseringar	17 152	-37 723
Förändring lager	-1 900	10 950
Förändring anläggningstillgångar	-6 298	-7 590
Avskrivningar	-62 174	-66 604
Periodiseringar av transfereringar	-8 587	2 158
Summa	-34 359	-69 465
<i>Över/underskott i den avgiftsfinans- ierade delen av verksamheten</i>		
Fortbildning och uppdragsutbildning	-1 048	2 322
Konferens- och internatverksamhet	-4 159	6 434
Intyg för förare och säkerhets- rådgivare för transp av farligt gods	1 468	-432
Tjänsteexport	2 596	880
Internationella katastrof- och biståndsinsatser	1 914	-202
Summa avgiftsfinansierad verksh	771	9 002
Årets kapitalförändring	-33 588	-60 463

Not 10

	04-12-31	03-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
Anskaffningsvärde	12 958	13 094
Årets inköp	1 507	100
Omklassificering	800	-
Årets utrangering	-	-236
Ackumulerade avskrivningar	-10 199	-9 143
Justering av ackumulerade avskrivningar	-	236
Årets avskrivning	-1 313	-1 292
Bokfört värde	3 753	2 759

Not 11

	04-12-31	03-12-31
Byggnader, mark och annan fast egendom		
Anskaffningsvärde	76 706	74 182
Under året färdigställda anlägg- ningar och ombyggnationer	13 556	2 892
Omklassificering av anläggnings- tillgångar	-	-
Årets utrangeringar	-	-368
Ackumulerade avskrivningar	-49 625	-44 994
Justering av ackumulerade avskrivningar	2	472
Årets avskrivning	-4 613	-5 103
Bokfört värde	36 026	27 081

Not 12

	04-12-31	03-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde	31 084	30 425
Omklassificering av anläggningstillgångar	-	-
Årets inköp	4 042	659
Ackumulerade avskrivningar	-16 365	-13 158
Justering av ackumulerade avskrivningar	-	-115
Årets avskrivning	-3240	-3 092
Bokfört värde	15 521	14 719

Not 13

	04-12-31	03-12-31
Maskiner, inventarier, installationer m m		
Anskaffningsvärde	383 900	367 012
Under året färdigställda investeringar	-	1 690
Omklassificering av anläggningstillgångar	355	-
Årets inköp	27 619	36 339
Årets utrangeringar och försäljningar	-9 537	-21 141
Ackumulerade avskrivningar	-279 165	-256 372
Omklassificering av anläggningstillgångar	-800	-
Just av ackumulerade avskrivningar p.g.a. utrangering och försäljningar	7 409	18 476
Årets avskrivning	-34 884	-41 269
Bokfört värde	94 897	104 735

Not 14

Pågående nyanläggningar	04-12-31	03-12-31
Ingående pågående nyanläggningar	25 156	24 595
Färdigställda anläggningar av tidigare års pågående	-13 844	-17 970
Varningssystem, Manöversystem 95	35 835	18 416
Övrigt	4 118	115
Summa	51 265	25 156

Manöversystemet byggs upp och utplaceras i etapper runtom i Sverige t o m ca första halvåret 2005. Allt eftersom etapper blir klara kommer de att redovisas som varningsmateriel alt installationer (kärnkraftsvarning).

Not 15

Beredskapstillgångar	04-12-31	03-12-31
Räddningstjänstmateriel		
Anskaffningsvärde	745 156	770 273
Årets inköp	2 561	1 724
Årets utrangeringar och försäljningar	-15 450	-26 841
Ackumulerad avskrivning	-296 889	-278 708
Just av ackumulerade avskrivningar pga. utrangering, förbrukning och försäljning	12 915	22 525
Årets avskrivning	-45 217	-40 706
Bokfört värde	403 076	448 267
Andningsskydd		
Anskaffningsvärde	861 723	877 101
Årets utrangeringar och försäljningar	-29 787	-15 378
Invärdering	-	-
Ackumulerad avskrivning	-491 453	-471 253
Just av ackumulerade avskrivningar pga. utrangering, förbrukning och försäljning	23 488	7 782
Årets avskrivning	-27 047	-27 982
Bokfört värde	336 924	370 270
Varningsmateriel		
Anskaffningsvärde	175 605	154 741
Årets inköp	4 453	6 123
Föregående års inköp som färdigställda	13 674	16 280
Årets utrangeringar och förbrukningar	-2 616	-1 539
Ackumulerad avskrivning	-48 754	-39 319
Just av ackumulerade avskrivningar pga. utrangering och förbrukning	1 066	801
Årets avskrivning	-11 746	-10 236
Bokfört värde	131 682	126 851
Summa bokfört värde	871 682	945 388

Verkets pågående analys av de framtida behov som finns av materiel i beredskapslagret visar att omfattningen av behoven minskar. Räddningsverket har ännu inte underlag för att ta ställning till omfattningen av behoven och

därmed inte underlag för en nedskrivning av värdet. Verket avser att lämna en skrivelse till Krisberedskapsmyndigheten, där de finansiella konsekvenserna av en nedskrivning närmare beskrivs. En särskild prövning av de ekonomiska principerna och finansiering måste ske.

Not 16

Varulager och förråd	04-12-31	03-12-31
Utrustning för hjälpinsatser	20 218	18 689
Publikationer och trycksaker	10 181	13 460
Drivmedel	1 092	722
Oljesaneringsutrustning	22 346	21 097
Regionala förråd för kem.olyckor	11 122	11 001
Materiel för insats vid översv.	73	73
Materiel för transfereringar	2 830	8 128
Varor till försäljning	714	866
Kontorsmateriel	829	907
Förbrukningsmateriel	5 105	4 148
Utbildningsmateriel	12 898	17 032
Profilkläder	163	116
Summa	87 571	96 239

Not 17

Kundfordringar	04-12-31	03-12-31
Inhemskas kunder		
Gagna Ekonomi	760	5
Kamber-Skåne	571	46
Övriga	5 804	5 974
Utländska kunder		
Netherlands Institute for Fire Service and Disaster	10 492	423
World Food Programme, Italy	11 492	2 902
Övriga	4 812	3 148
Summa	33 931	12 498

Not 18

Fordringar hos andra myndigh	04-12-31	03-12-31
Riksskatteverket, mervärdesskatt	23 001	16 194
SIDA	2 485	3 941
Kustbevakningen	758	1 099
Övriga	2 565	2 854
Summa	28 809	24 088

Not 19

Övriga fordringar	04-12-31	03-12-31
Övriga fordringar	1 028	-191
Summa	1 028	-191

Principen för redovisning av erhållna och förmedlade medel från EU har ändrats fr.o.m. 2004, vilket innebär att medlen nettoredovisas i balansräkningen. Jämförelsevärde för 2003 har justerats efter den nya principen, vilket medfört att beloppet för Övriga fordringar har justerats med 14 203 tkr avseende fordringar på EU.

Not 20

Periodavgränsningsposter	04-12-31	03-12-31
Förutbetalda hyror	17 285	17 331
Övriga förutbetalda kostnader	861	74
Upplupna intäkter internationell hjälpverksamhet	8 261	15 164
Upplupna avgiftsintäkter	7 500	7 000
Upplupna bidragsintäkter		
Krisberedskapsmyndigheten	2 046	11 500
Upplupna EU-bidrag	6 478	3 224
Övriga upplupna intäkter	143	2 997
Summa	42 574	57 290

Upplupna avgiftsintäkter om 7 500 tkr avser de avgifter, som de som tillverkar, importerar m.m. brandfarliga eller explosiva varor måste betala enligt SÄIFS 1999:4.

Not 21

Avräkning med statsverket	2004	2003
Ingående balans	41 580	55 240
Avräknat mot statsbudgeten:		
Anslag:		
7:2	24 960	26 900
7:3	21 550	38 319
7:4.1	605 290	600 428
7:4.2	2 024	1 762

Inkomsttitlar:

2625 Utförsälj av beredskapslager	-1 181	-
2552 Övriga offentligrättsliga avg	-16 093	-15 185
Avräknat mot statsbudgeten totalt	636 550	652 224
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-621 183	-601 779
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	1 181	-
Inbetalningar i SCR Uppbördsmedel	359 948	492 822
Transfereringar m m	-363 296	-556 927
Utgående balans	54 780	41 580

Not 22

Behållning räntekonto RGK	04-12-31	03-12-31
Uppskattad fördelning:		
Ackumulerad ränta	14 368	33 066
Anslagssparande	31 020	17 551
Förskott från uppdragsgivare	31 969	20 687
Oförbrukade bidrag	180	9 427
Övrigt, bl a ofinansierade investeringar och utlägg i kunduppdrag	-54 048	-12 845
Utgående balans	23 489	67 886

Myndighetens uppskattade kortfristiga likviditetsbehov är ca 59 000 tkr. Räntekontokredit är 61 709 tkr. Se not 26 för förklaring av skillnad utgående balans mellan 2003 och 2004.

Not 23

Statskapital, beredskapslager	2004	2003
Ingående balans	407 553	436 325
Beredskapslager invärderade	-	-
Föregående års avskrivning på invärderat beredskapsmateriel	-35 578	-28 772
Summa statskapital, beredskapslager	371 975	407 553
Statskapital, övriga anslagsfinansierade anläggningstillgångar		
Ingående balans	31 512	31 020
Årets inköp	212	8 692
Föreg års avskrivning på anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-9 030	-8 200
Summa statskapital, övriga anslagsfinansierade anläggningstillgångar	22 694	31 512
Utgående balans	394 669	439 065

Not 24

Balanserad kapitalförändring	2004	2003
2003 Balanserat resultat för resultatomr		
Fortbildning och uppdragsutbildning	3 672	1 350
Konferens- och internatverksamhet	7 684	1 250
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transporter av farligt gods	5 856	6 289
Tjänsteexport	-2 022	-2 902
Internationella katastrof- och biståndsinsatser	2 633	2 835
Invärderat kapital		
Invärderade anläggningstillgångar	381	1 790
Invärderade lager	13 139	13 139
Övrig kapitalförändring		
Överförd kapitalförändring från SÄI	3 431	3 431
Omföring till statskapital, beredskapslager	35 578	28 772
Omföring till statskapital, övriga anslagsfinansierade tillgångar	9 030	8 200
Övrigt	62 819	52 758
Föregående års kapitalförändring exkl. resultatområden	-69 465	-28 321
Utgående balans	72 736	88 591

Not 25

Avsättningar för pensioner	2004	2003
Ingående avsättning	31 569	2 965
Årets pensionskostnad	2 078	30 947
Årets pensionsutbetalningar	-9 636	-2 343
Utgående avsättning	24 011	31 569

Under 2004 har ytterligare utfästelser gjorts med anledning av avveckling av materialförrådet i Malmby. I beloppet för "Årets pensionskostnad" ingår även sociala avgifter. Jämförelsevärde för 2003 har räknats om med 6 161 tkr då detta redovisades i Årsredovisningen för 2003 under rubriken periodavgränsningsposter.

Not 26

Lån i Riksgäldskontoret	2004	2003
Lån för förvaltningstillgångar		
Ingående balans	119 751	136 462
Årets lånereglering	-1 586	23 722
Årets amorteringar	-33 939	-40 433
Utgående balans	84 226	119 751

Av skulden till RGK 84 226 tkr, beräknas ca 42 435 tkr vara kortfristig och 41 791 tkr långfristig. Beviljad låneram uppgår till 145 000 tkr.

Lån för beredskapstillgångar (exkl. andningsskydd)

Ingående balans	593 852	633 075
Årets lånereglering	48 321	11 720
Årets amorteringar	-56 964	-50 943
Utgående balans	585 209	593 852

Av skulden 585 209 tkr utgör 300 000 tkr ett bundet amorteringsfritt lån och 285 209 tkr ett rörligt lån. Beviljad låneram uppgår till 660 000 tkr.

Summa skuld RGK **669 435** **713 603**

Ordinarie avstämning av lån till förvaltningstillgångar gjordes inte på ett korrekt sätt per 2004-11-30, vilket har resulterat i en stor differens mellan förvaltningstillgångars bokförda värde och utgående låneskuld i bokslutet 2004. Differensen har reglerats i januari 2005. Förhållandet förklarar även den stora skillnaden i behållningen på räntekontot mellan 2003 och 2004 (se not 22).

Not 27

Skulder till andra myndigheter	04-12-31	03-12-31
Försvarsmakten	3 419	3 504
Riksskatteverket	10 551	9 078
Riksskatteverket, mervärdesskatt	3 676	1 478
Totalförsvarets forskningsinstitut	1 660	2 549
Statens pensionsverk	3 123	10 975
Statens fastighetsverk	10 702	1 324
Riksgäldskontoret	1 939	-
Övriga	7 452	5 071
Summa	42 522	33 979

Not 28

Leverantörsskulder	04-12-31	03-12-31
Inhemska leverantörer		
Specialfastigheter	10 257	5 320
Dustin AB	6 934	42
Martinsson Informationssystem		
Örebro AB	3 617	92
Övriga	64 147	53 006
Utländska leverantörer		
Hörmann GmbH, Tyskland	2 204	10 635
Övriga	1 374	2 887
Summa	88 533	71 982

Not 29

Övriga skulder	04-12-31	03-12-31
Personalens källskatt	10 689	9 317
Avräkning PALASSO LÖN	3 661	1 796
Övriga skulder	434	2 862
Summa	14 784	13 975

Principen för redovisning av erhållna och förmedlade medel från EU har ändrats fr o m 2004, vilket innebär att medlen nettoredovisas i balansräkningen. Jämförelsevärde 2003 har justerats efter den nya principen vilket medfört att beloppet för Övriga skulder har justerats med 14 203 tkr avseende fordringar på EU.

Not 30

Förskott från uppdragstagare och kunder	04-12-31	03-12-31
Förskott från uppdragstagare och kunder statliga	0	0
Förskott från uppdragstagare och kunder utomstatliga	2 608	508
Summa	2 608	508

Principen för redovisning av medel från SIDA har ändrats fr.o.m. 2004, vilket innebär att erhållna medel redovisas under rubriken Förutbetalda intäkter istället för Förskott från uppdragsgivare och kunder. Jämförelsevärde 2003 har därför räknats om med 20 180 tkr.

Not 31

Periodavgränsningsposter	04-12-31	03-12-31
Semesterlöneskuld inkl sociala avgifter m m	33 163	33 326
Upplupna löner inkl sociala avgifter m m	3 675	25 687
Upplupen ränta	381	381
Övriga upplupna kostnader	2 406	619
Oförbrukade bidrag Krisberedskapsmyndigheten	-	8 607
Övriga oförbrukade bidrag, statliga	35	-
Övriga oförbrukade bidrag, utomstatliga	145	821
Förutbetalda intäkter	32 036	20 826
Summa	71 841	90 267

Jämförelsevärde 2003 avseende "Upplupna löner inkl sociala avgifter mm" har räknats om med 6 161 tkr då bokslutet 2003 även inkluderade sociala avgifter på pensioner i posten. Sociala avgifter på pensioner redovisas i bokslutet 2004 under rubriken "Avsättningar för pensioner". Principen för redovisning av medel från SIDA har ändrats fr o m. 2004. I bokslutet redovisas erhållna medel under rubriken "Förutbetalda intäkter". Jämförelsevärde 2003 har därför räknats om med 20 180 tkr då det i Årsredovisningen för 2003 redovisades som "Förskott från uppdragsgivare och kunder".

Not 32

Utbetalningar till frivilligorganisationer	2004	2003
Anslag 7:4.1		
Svenska brandförsvarsföreningen (SBF)	3 093	12 025
Svenska livräddningssällskapet (SLS)	1 150	3 650
Summa	4 243	15 675

Not 33**Utgående överföringsbelopp**

Intecknade åtaganden:

Ej avslutade beställningar 680

Summa 680

I regleringsbrev och regeringsbeslut finns angivet en limit för hur mycket som högst får användas av anslagen. Limiten understiger disponibla medel, därav det stora anslagssparandet. Nedanstående sammanställning visar hur mycket av limiten som ej nyttjats.

	2004	2003
Anslag 7:2 - får användas högst	25 000	26 900
- utfall	24 960	26 900
- ej nyttjade medel	40	0
Anslag 7:3 - får användas högst (inkl räntekontokredit 958 tkr)	23 100	39 500
- utfall	21 550	38 319
- ej nyttjade medel	592	1 181
Anslag 7:4 - får användas högst	610 183	618 970
- utfall	607 314	602 190
- ej nyttjade medel	2 869	16 780

Not 34

Bemyndigande tillämpas från och med 2001 för bidrag för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Beslut om bidrag som tagits t o m budgetåret 2000 ingår inte.

Not 35

Kostnader	2004	2003
Verksamhetens kostnader	-1 008 585	-1 095 359
Justeringsposter i finansieringsanalysen:		
Avskrivningar	128 060	129 680
Förändring av avsättningar till pensioner	-1 397	22 443
Reaförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	13 478	10 163
Invärdering av lager	-	13 140
Övrigt	-536	2
Summa	-868 980	-919 931

Not 36

Intäkter	2004	2003
Intäkter av avgifter och ersättningar	191 716	226 426
Justeringsposter i finansieringsanalysen:		
Reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar	-4 890	-2 268
Summa	186 826	224 158

Not 37**Ekonomiska bindningar**

Gällande hyreskontrakt med bindningstid mer än ett år redovisas nedan, specificerat på sluttidpunkt samt framtida kostnad, i dagens penningvärde, vilken för vissa kontrakt inkluderar en indexuppräknings för 2005 enligt avtal. Den kapitalskuld som anges för vissa hyreskontrakt är sådan skuld som uppstår om kontraktet ej förlängs efter slutdatum.

	Sluttidpunkt	Kostnad	Kapitalskuld
Karlstad, Karolinen	2010-03-31	39 671	
Karlstad, Tekniklokaler Solna, kontor för avd BEx	2008-03-31	1 025	2 594
Kont i Karlskoga	2009-03-31	4 080	
Rosersberg	2007-12-31	1 503	
Rosersberg, motionshall	2006-06-30	22 218	
Rosersberg, hygienlokaler	2006-07-31	1 794	6 033
Revinge	2010-06-30	8 575	14 175
Revinge, fordonshall etapp 2	2007-06-30	24 940	
Revinge, kontorsmoduler Hörby	2007-06-30	6 575	12 133
Revinge, förläggning "Spången"	2006-11-30	1 038	990
Revinge, kontorspaviljong	2009-05-31	7 504	7 300
Revinge, motionspaviljong	2007-12-14	343	
Revinge, Hörby utbildningslokaler	2008-03-31	1 112	728
Sandö, skolan	2007-06-30	910	3 091
Sandö, markarrende	2006-06-30	24 262	
Sandö kallförråd	2016-12-31	361	
Skövde, S:a Ryd	2005-12-31	226	1 415
Skövde, Hasslum basanl.	2012-07-01	54 952	
	2007-06-30	7 628	

	Sluttidpunkt	Kostnad	Kapitalskuld
Skövde, Hasslum fordonshall	2007-06-30	2 943	3 769
Skövde, Hasslum Flamman	2007-06-30	1 195	1 980
Skövde, stabs- utbildn byggnad	2007-06-31	2 530	5 843
Herrljunga, för- råd för avd INT	2006-06-30	334	
Förråd:			
Lidingö	2008-08-31	226	
Åsaka	2010-09-30	1 707	
Norra Sandby, Ranseröd	2006-05-31	42	
Smedstorp	2005-06-30	0	

Not 38

Räddningsverkets styrelse

Ordförande:

Christina Salomonson, Generaldirektör

Ordförande i styrelsen för Centrum för risk- och säkerhetsutbildning, ledamot i SOS Alarm AB, Kustbevakningen, Arbetsgivarkollegiet, Rådet för räddningstjänst, Försvarsrådet och Totalförsvarets chefsgrupp.

Styrelseledamöter:

Christina Ullenius, Rektor, Karlstads Universitet

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Karlstads Universitet, Edbergsstiftelsen, Sveriges Universitets- och Högskoleförbund (SUHF), Nordiska Universitetssamarbetet (NUS), European University Association (EUA), Aalborg universitet, Högskolan i Stavanger, IMEGO AB, Hasselbladstiftelsen och Emigrantregistret.

Marie Hafström, Generaldirektör Kustbevakningen

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Kustbevakningen, Arbetsgivarverket, Statens pensionsverk, Statens försvarshistoriska muséer, Rådet för räddningstjänst, Totalförsvarets chefsgrupp, Försvarsrådet, Tullverket och Arbetsgivarkollegiet.

Bengt Holgersson, Landshövding i Skåne Län

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Länsarbetsnämnden i Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, Malmö-Sturup Flygråd, Statens jordbruksverk och Cancerfonden.

Leif Björnlod, Riksdagsledamot, Miljöpartiet

Innehar uppdrag i följande råd:

Kommunstyrelsen Arvika.

Tommy Nordin, VD, Svenska petroleuminstitutet

Innehar uppdrag i följande styrelser:

Oljekrisnämnden, SPI Miljösaneringsfond AB och Salénhuset AB.

Ulrica Gradin, Överdirektör, Pliktverket

Innehar uppdrag i följande råd:

Försvarsstyrningsutredningen.

Acko Ankarberg Johansson, Kommunalråd, Jönköping

Innehar uppdrag i följande styrelser:

Jönköpings Rådhus AB, Jönköpings kommuns Förvaltnings AB, Samhällsgemenskaps förlag AB, Ansvarskommittén och Strukturfondsdelegationen Mål2Öarna.

Ola Rask, Riksdagsledamot, Socialdemokraterna

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Rönneberga Kursgård HB, Ambulanssjukvården i Stockholms län AB, Rikshemvärnsrådet.

Vid styrelsens sammanträden har följande personalföreträdare för arbetstagarorganisationerna deltagit:

Jarl Löfstrand och Lars Holm, SEKO, Marie Norrby, SACO, Johnny Lindell, ST

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare och styrelsens ledamöter enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag:

Generaldirektör Christina Salomonson

Löner och andra skattepliktiga förmåner 911 254 kronor exklusive sociala avgifter.

Generaldirektören har rätt till pension enligt förordningen 1995:1038 om statliga pensioner m m.

Inga andra avtal om pension finns.

Överdirektör Ivar Rönnbäck

Löner och andra skattepliktiga förmåner 690 395 kronor exklusive sociala avgifter.

Styrelsen

Till styrelsen har i arvoden och andra skattepliktiga förmåner utbetalas: 25 510 kr

Marie Hafström 3 900 kr

Christina Ullenius -

Ulrica Gradin 3 900 kr

Leif Björnlod 2 600 kr

Ola Rask 2 800 kr

Bengt Holgersson 4 160 kr

Tommy Nordin 5 550 kr

Acko Ankarberg Johansson 2 600 kr

Ekonomisk sammanställning

Tusentals kronor

	2004	2003	2002	2001	2000
Låneram för investeringar					
beviljad låneram	805 000	885 000	870 000	912 000	951 000
utnyttjad låneram 1)	669 435	713 603	769 537	766 642	713 954
Kontokredit på räntekonto					
beviljad kontokredit	61 709	61 000	50 000	54 725	123 914
maximalt utnyttjad kontokredit	44 260	-	50 107	-	-
Räntor					
räntekostnader	19 278	30 190	34 108	-32 568	-33 162
ränteintäkter	583	251	1 364	2 766	1 476
Avgiftsintäkter disponerade					
beräknade enligt regleringsbrev	176 125	175 585	174 247	177 193	193 200
faktiskt redovisade	166 141	200 877	187 850	141 873	142 686
ej disponerade					
beräknade enligt regleringsbrev	17 000	17 000	21 500	17 150	1 500
faktiskt redovisade	17 773	15 185	13 342	6 051	-
Anslagskredit för ramanslag					
beviljad anslagskredit	958	-	20 236	37 058	38 020
utnyttjad anslagskredit	-	-	-	-	373
Anslagssparande för ramanslag 2)					
intecknade åtaganden	32 052	17 551	17 779	101 800	164 938
	680	3 701	8 411	24 600	58 500
Tilldelade bemyndiganden 3)					
totalt gjorda åtaganden	15 000	15 000	143 000	210 000	490 000
	11 966	12 598	107 198	169 246	176 564
Medeltalet anställda 4)					
	915	956	1 013	1 006	953
Årsarbetskrafter 4)					
	857	888	936	908	883
Driftskostnad per årsarbetskraft					
	1 005	1 053	1 018	962	932
Årets kapitalförändring					
	33 588	-60 463	-29 591	-33 466	-10 856
Balanserad kapitalförändring					
	72 736	88 591	68 070	64 229	65 353

1) Ordinarie avstämning av lån till förvaltningstillgångar gjordes inte på ett korrekt sätt per 2004-11-30, vilket har resulterat i en stor differens mellan förvaltningstillgångars bokförda värde och utgående låneskuld i bokslutet 2004. Differensen har reglerats i januari 2005.

2) Regeringens beslut 2004 om limit på anslag innebar att av totalt disponibla medel på 685 876 tkr har endast 658 283 tkr fått användas, därav det stora anslagssparandet. I limiten ingår 958 tkr i anslagskredit för anslag 7:3 Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst.

3) Förändrade finansieringsprinciper för det civila försvaret innebär att bemyndiganden för räddningscentraler fr.o.m 2003 redovisas av Krisberedskapsmyndigheten.

4) Uppgifter för 2003 på medeltalet anställda och årsarbetskrafter var felaktiga. Dessa siffror har därför justerats.

Som en följd av detta har även uppgiften på driftskostnad per årsarbetskraft justerats.

Bilaga till årsredovisningen 2004

Forskningsprojekt 2004

Studie om allmänhetens säkerhetsbeteende

Mål för projektet är:

- Att förbättra kunskapen om hur enskilda människor tänker och agerar i säkerhetsfrågor.
- Att förbättra kunskapen om villkor för attityd och beteendeförändring när det gäller säkerhetsåtgärder.
- Att förbättra kunskap om styrmekanismer (lagstiftning, information, utbildning osv) och deras påverkan på människors attityder och vilja att vidta säkerhetsåtgärder.
- Att utveckla sätt att förmedla kunskapen till olika aktörer samt att tillämpa den i säkerhetsfrämjande åtgärder.
- Att utveckla metoder för att utvärdera effekten av olika åtgärder.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2000	2005	987 036 kr

Självantändning - energisystem

Målet är färre bränder genom självantändning i storskalig energiframställning.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2002	2005	500 000 kr

Brandindex

Projektet förväntas resultera i utvecklade metoder och användarvänliga verktyg för att kunna ta fram kvantitativa riskvärden för byggnader med avseende på brand.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
1998	2004	300 213 kr

Inverkan av spänningsförhållandet i lerslänter på den odränerade skjuvhållfastheten

Resultatet av projektet medför att en bättre utvärdering av den odränerade skjuvhållfastheten i naturliga lerslänter och andra områden med liknande spänningsförhållanden kan göras. Detta innebär en ökad noggrannhet och säkerhet vid statusbestämning av lerslänter. Det ger också förutsättningar för en bättre dimensionering vid förstärkning av lerslänter, särskilt vid sådana åtgärder som ändrar spänningsförhållandena i slänten (avsaktning/motfyllning).

Start	Planerat slut	Utfall 2004
1999	2005	250 035 kr

Vegetation som förstärkningsmetod

Varje år uppstår problem med erosion och skred i branta slänter längs älvar, åar, vägar och järnvägar. Ingenjörsbio-logiska metoder kan då vara ett alternativ till de vanliga förstärkningsmetoderna. Syftet med projektet är att introducera ingenjörsbio-logiska metoder i Sverige genom demonstrationsprojekt. Dessutom syftar projektet till att inhämta kunskap om växters funktion och effekt på stabiliteten från ett projekt i Sverige.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2002	2007	83 440 kr

Tvärkulturella perspektiv vid insatser och krishantering

Det övergripande målet är att beskriva och presentera olika kulturella tolkningsmodeller i samband med insatser och krishantering samt att ge ett underlag för fortsatt kunskapsinhämtning inom området. Projektet avser att undersöka individer som är eller har varit i krissituationer och vilken roll dessa personers religiösa kultur spelar i samband med krishanteringen.

Start	Planerat slut	Utfall 2004:
2002	2004	409 054 kr

Räddningstjänstinsatser i tunnlar och undermarksanläggningar

Målet med projektet är ett underlag som räddningstjänsten kan använda vid planering och genomförande av insatser vid bränder i tunnlar och anläggningar under mark.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2000	2004	472 577 kr

Brandmannens fysiska förmåga

Syftet med projektet är att beskriva sambandet mellan den fysiska arbetsförmågan och möjligheterna att klara brandmannayrket.

Delmål A:

Fastställa ett antal typinsatser som är representativa och som skall användas vid efterföljande mätningar.

Delmål B:

Fysiologiska mätningar samt därefter utformning av relevant test utifrån kravnivån för att klara ovanstående typinsatser.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2000	2004	561 669 kr

Grundsyn för ledning av räddningsinsatser

Målet med projektet är att presentera en utvecklad kunskapsbas som kan möta de förändringar som sker i samhället när det gäller ledning i samband med räddningstjänst, krishantering och internationella insatser.

Start	Planerat slut	Utfall 2004:
1993	2004	1 172 657 kr

Konsekvent riskhantering

Syftet med projektet är att ge vägledning för en mer konsekvent och systemorienterad riskhantering inom järnvägssektorn. Det handlar om att undanröja omotiverade skillnader i sätten att hantera olika risker, men också om att på ett välgrundat sätt kunna avföra improduktiva och omotiverade krav om likformighet.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2002	2005	367 523 kr

Metodutveckling för värdering av farligt gods-olyckor

Projektets resultat förväntas förbättra den ekonomiska analysmodellen för FAGO-olyckor. Förbättringen sker dels genom en revidering av tidigare kostnadskomponenter samt framtagande av nya kostnader som tidigare inte har studerats. Förståelsen för faktorer som påverkar värderingen av minskad risk kommer att öka.

Projektet förväntas resultera i en skattning av väg- och järnvägstrafikens externa kostnader till följd av FAGO-olyckor. Syftet är att på bästa sätt ta med de närboendes merkostnad på ett så korrekt sätt som möjligt i den ekonomiska kalkylen. Att bättre kunna skatta den totala kostnaden till följd av FAGO-olyckor ökar trovärdigheten för de samhällsekonomiska kalkylerna. Jämförelser mellan väg och järnväg kommer att göras och förväntas vara ett stöd i Sveriges transportplanering.

Studien förväntas även bidra till utveckling av stated preference-metoder och tillämpningar för att skatta icke-observerat beteende eller värderingar.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2002	2004	0 kr

Projekt startade i januari 2004

Ledarskap och beslutsfattande under stress vid komplexa olyckor

Projektet går ut på att belysa hur ledarskap och beslutsfattande kan och bör ske i skadebegränsande insatser vid olyckor med ett betydande komplexitetsomfång. Vid denna typ av olyckor krävs ofta att man kan hantera ett nätverk av temporärt samverkande myndigheter och organisationer. Stark akut stress hos direkt drabbade såväl som hos aktörer och enheter tillhörande insatsen är också en viktig aspekt att ta med i beräkningarna. Projektet ägnar sig åt den enskilda beslutsfattaren såväl som det sociala samspelet i ledningsgruppen/staben. Projektets resultat förväntas kunna omsättas i urvals-, utbildnings- och organisationsutformning.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2006	834 250 kr

Effektivare ledning vid storskalig räddningstjänst och krishantering

Det här projektet syftar till att utveckla kunskap för att förbättra ledning vid storskalig räddningstjänst och krishantering. Tidigare studier av insatser pekar mot brister i förmågan att utöva ledning av storskalig räddningstjänst och i situationer med överraskande och icke igenkännbara moment. Projektet avser att ge underlag till förbättring av: - lokala, regionala och centrala ledningsfunktioners förmåga att hantera olyckor och kriser - samverkan och samordning mellan olika insatsaktörer - utbildning och övning inom ledningsområdet

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2007	429 320 kr

Riskprognostisering som underlag för samhällets övergripande säkerhetsplanering

Det finns ett övergripande behov av att fördjupa kunskapen om de mer generellt verkande, makrosociala bestämningsfaktorerna för samhällets framtida säkerhetsbehov och riskmönster. Projektet avser att bygga upp ett samlat långsiktigt forskningsprogram, gärna med knytning till NCO. I det korta perspektivet planeras konkreta insatser på framför allt fyra områden: Nationell version av World Health Chart med fokus på regionala skillnader i skadeutvecklingen; värderingars betydelse i nationellt och internationellt perspektiv; alkohol- och drogpolitikens roll samt välståndsutvecklingens betydelse. Det föreslagna forskningsprogrammet bedöms ha betydelse för Räddningsverkets uppgift att följa och analysera riskutvecklingen i samhället och även för att fullfölja uppdraget att ge en samlad bild och bedömning av olycksutvecklingen i Sverige.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2005	1 091 340 kr

Samhällsplanering med miljö och säkerhet i fokus

Stadsplanering är en framtidsinriktad process som formar människors fysiska miljö med konsekvenser som sträcker sig långt in i framtiden. Det här forskningsprojektet fokuserar på frågan om hur risker, hållbarhet och krav på säkerhet hanteras på olika nivåer i samhällsplaneringen. Forskningsprogrammet innehåller tre delprojekt. Delprojekt 1 syftar till att utveckla modeller som gynnar utformningen av hållbara och säkra stadsmiljöer. Delprojekt 2 ska belysa skillnader och likheter mellan Frankrike, England och Sverige med fokus på hur frågor om hälsa och säkerhet i staden behandlas. Delprojekt 3 syftar till kunskap om hur riskbedömningar görs i stadsbyggnadsprojekt och vilka strategier för konfliktlösning som används i detaljplaneringen.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2006	660 394 kr

Kommunikation och dialog i den kommunala räddningstjänstens verksamhetsutveckling

Den kommunala räddningstjänsten står inför en verksamhetsutveckling utifrån "Lag om skydd mot olyckor". Syftet med det här projektet är att genom forskning följa och stödja kommunikationen kring denna process.

- Vilka är de huvudsakliga kommunikationsformerna där utvecklingen diskuteras?
- Vilka perspektiv på räddningstjänstens strategiska utveckling finns i de identifierade diskussionerna?
- Vilken roll spelar interaktionen för de perspektiv på den strategiska utvecklingen som förekommer i diskussionen?

Räddningsverket har ambitionen att verka som process- och utvecklingsstöd för kommunerna. Detta projekt kommer att mynna ut i ett gott processtöd för det kommunala arbetet med handlingsplaner för kommunalt säkerhetsarbete.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2006	714 175 kr

Översvämningsprognoser. Utveckling av metoder för ett rikstäckande system

1980- och 1990-talen har varit nederbördsrika i Sverige. Detta har vid ett antal tillfällen lett till höga flöden som orsakat stora materiella skador. Scenarier för framtida klimatförändringar tyder på en ökad nederbörd, vilket ökar risken för återkommande översvämningar. För att planera räddningsinsatser och förebygga skador är tillförlitliga prognoser på vattenföring och vattenstånd ett viktigt verktyg. Visionen är ett rikstäckande system för översvämningsprognoser för både flöden och vattenstånd. Det här projektet syftar till att utveckla och utvärdera beräkningsmetoder som kan användas i ett sådant system. Det skall leda fram till mer tillförlitliga prognoser. Det ska även utveckla metoder för att tolka och beskriva prognososäkerheten.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2006	344 060 kr

Emissioner från bränder – Metoder, modeller och mätningar

Projektet syftar till att utarbeta en metod för bestämning av bildning och spridning av emissioner från bränder. Bildning av olika ämnen i samband med bränder beror på flera olika parametrar. Likaså gör den fortsatta spridningen till luft, vatten och mark. Hur stora emissionerna blir och var de hamnar beror på en lång kedja av processer och effekten kan påverkas både med förebyggande insatser och genom att göra rätt val i det akuta skedet vid en brand, men det finns stora kunskapsluckor som behöver fyllas för att skapa ett övergripande emissionsberäkningsverktyg. Resultaten av projektet kan komma till nytta i förebyggande arbete inom kommuner, industri och räddningstjänst i samband med riskanalyser och vid val av insatstaktik och släckningsmetod i det akuta skedet.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2006	1 305 500 kr

Orsaker och utlösande faktorer till fallrelaterade frakturer bland äldre

Fallskador är den vanligaste orsaken till skada hos personer över 60 år. Den allvarligaste formen av fallskada hos äldre är höftfrakturer. Den forskning som bedrivs på området visar att såväl bakomliggande exponeringar, såsom äldres levnadsmiljö, nätverk eller livsstil, som tillfälliga utlösande faktorer har betydelse både för att och hur skador sker. Föreliggande projekt syftar till att öka kunskapen om olika vardagsrelaterade faktorer utlösande inverkan på fraktur efter fall såsom medicinering, emotionell anspänning och trötthet. Projektets resultat kommer att ge underlag till skadepreventivt och säkerhetsfrämjande arbete riktat mot äldre människor. De kommer även att bidra till teoribildning om skador som fenomen och kommer också att kunna användas i utbildningssammanhang.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2005	1 003 000 kr

Att värdera och kommunicera risk och säkerhet i ett heterogent samhälle

Projektet ämnar studera hur risker, säkerhet och olyckor upplevs, värderas och bedöms av olika grupper i samhället, vilket innebär att flera olika samhällsliga nivåer såväl som flera olika sociala nivåer fokuseras. Preliminärt är tanken att studera fem övergripande frågekomplex:

- hur värderas olika risker i förhållande till andra risker och till andra hot mot välfärden?
- hur uppfattas olyckor och vilken typ av olyckor upplever människor sig drabbade av?
- hur viktig är säkerhet i förhållande till andra välfärdsvärden?
- hur säkert anser människor att samhället bör vara i förhållande till personlig frihet och ansvar?
- hur kommuniceras risk och säkerhet i ett heterogent samhälle?

Projektet kan komma till nytta dels på en rent övergripande samhällslig nivå, dels på en organisatorisk nivå och slutligen även på en individuell sådan. Dess resultat kan ligga till grund för utformning av policier, användas som underlag för en förbättrad risk- och säkerhetskommunikation och för att få till en mer individanpassad säkerhetssituation.

Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2006	1 034 471 kr

Kommunbaserat säkerhetsfrämjande arbete

Projektets övergripande syfte är att öka kunskapen om olyckor och effekter av olika säkerhetsåtgärder i lokalsamhället. Detta så att olyckor i så hög grad som möjligt ska kunna förutses och förebyggas. Kunskapen syftar ytterst till en förbättrad hushållning med och fördelning av lokalsamhällets resurser. Tre forskningsfrågor kommer att detaljstuderas i det aktuella ramprojektet:

- Infrastruktur för insamling och analys av skadedata. En gemensam infrastruktur är en nödvändig grund för det skadepreventiva arbetet i lokalsamhället

- Utvärdering av samhällsbaserade skadepreventiva interventioner, särskilt med avseende på hälsoekonomiska effekter, samt socioekonomiska skillnader
- Interventioner inom specifika riskomgivningar, särskilt boende, samt fysisk aktivitet och idrott.

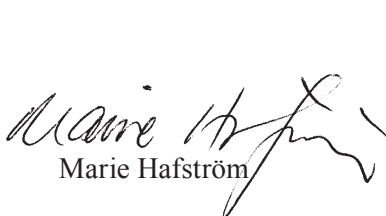
Start	Planerat slut	Utfall 2004
2004	2006	858 326 kr

Utöver ovanstående forskningsprojekt bidrog Räddningsverket under 2004 till forskningsprojekt inom Brandforsk med en summa om 1,6 miljoner kronor.

Karlstad den 17 februari 2005

Christina Salomonson
Ordförande

Marie Hafström

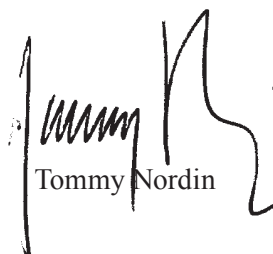
Leif Björnlod

Bengt Holgersson

Christina Ullenius

Tommy Nordin

Acko Ankarberg Johansson

Ulrica Gradin

Ola Rask

Räddningsverket, 651 80 Karlstad
Telefon 054-13 50 00, fax 054-13 56 00. www.raddningsverket.se

Beställningsnummer I99-116/05. Fax 054-13 56 05
ISBN 91-7253-257-2